

UCHWAŁA NR LXXIII/541/2024
RADY POWIATU W SZCZECINKU
z dnia 19 lutego 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szczecineckim na lata 2024-2031”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 107) w związku z art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.¹) - Rada Powiatu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szczecineckim na lata 2024-2031”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwałę powierza się do wykonania Zarządowi Powiatu Szczecineckiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Cezary Jankowski

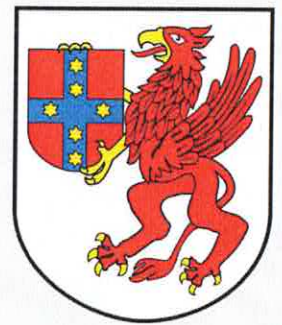
¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 535, poz. 1693, poz. 1938 i poz. 2760, z 2022 r. poz. 2754 oraz z 2023 r. poz. 1693)

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 16b ustawy o pomocy społecznej do zadań powiatu należy opracowanie oraz realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. W związku z upływem okresu obowiązywania przyjętej w 2016 roku Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szczecineckim na lata 2016-2023, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie podjęło prace związane z zaprojektowaniem działań strategicznych w pomocy społecznej w powiecie na kolejne lata. Strategia rozwiązywania problemów społecznych została zaprojektowana dla realizacji przyjętych zadań w perspektywie ośmioletniej. Dokument wyznacza kierunki lokalnej polityki społecznej, która uwzględnia potrzeby mieszkańców powiatu i prowadzi do realizacji założonej misji. Realizacja celów zapisanych w dokumencie strategicznym możliwa będzie dzięki wspólnej pracy wszystkich zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej. Zbudowana siatka celów strategicznych i kierunków działań uwzględnia najistotniejsze obszary życia społecznego, które powinny być sferą oddziaływania samorządu.

Załącznik do Uchwały Nr LXXIII/541/2024
Rady Powiatu w Szczecinku
z dnia 19 lutego 2024 r.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szczecineckim na lata 2024-2031

Szczecinek 2024

h

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
WSTĘP	3
ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA POWIATU SZCZECINECKIEGO.	5
I.1. SZATA DEMOGRAFICZNA I GEOGRAFICZNA POWIATU SZCZECINECKIEGO.....	5
I.2. INFRASTRUKTURA POMOCY SPOŁECZNEJ NA TERENIE POWIATU SZCZECINECKIEGO.	10
I.3. ZADANIA POWIATU WYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW PRAWA.	13
ROZDZIAŁ II. STRATEGIA POWIATU SZCZECINECKIEGO	29
II.1. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH, OPIS PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ I ANALIZA SWOT.....	29
II.2. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	66
II.3. WIZJA I MISJA.....	84
ZAKOŃCZENIE.....	90
WYKAZ PUBLIKACJI POWOŁANYCH W PRACY.....	92

WSTĘP

Na przestrzeni lat znacznie rozwinął się system pomocy społecznej. Początki sięgają 1923 roku, a konkretnie 16 sierpnia, kiedy to uchwalono przez Sejm ustawę o opiece społecznej. Miała ona na celu zabezpieczenie sytuacji materialnej i życiowej osób trwale bądź chwilowo niezdolnych do samodzielnej egzystencji czy podejmowania pracy. Opieka miała skutkować zapobieganiem powstawania sytuacji wymagających pomocy. Troską objęto osoby od okresu niemowlęcego do późnej starości, w tym osoby z niepełnosprawnościami, inwalidów wojennych, więźniów po odbyciu kary itp. Celem miało być zminimalizowanie żebractwa, alkoholizmu i innych problemów poprzez dostarczanie ubrań, żywności, pomocy mieszkaniowej czy zawodowej.

Pierwszym wzorcem teraźniejszych działań dotyczących rejestracji organizacji pożytku publicznego było powierzenie pieczy nadzoru stowarzyszeń Ministrowi, co wynikało z rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 30 lipca 1924 roku. Powiązane to było ze zgłoszeniem organizacji, jej rejestracji i legalizacji statutów. Działy pomocy społecznej w 1970 r. zostały wyodrębnione ze struktur zespołów opieki zdrowotnej.

Ustawa o pomocy społecznej została uchwalona 29 listopada 1990 roku, w której odpowiedzialność za funkcjonowanie i nadzór pomocy społecznej został przeniesiony na ówczesne Ministerstwo Pracy. Utworzono miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, a po reformie administracyjnej również powiatowe centra pomocy rodzinie. Pozwoliło to na stworzenie systemu, który zaczął odzwierciedlać sposób widzenia pomocy.

Pomoc społeczna powstała po to by ograniczyć występowanie zjawisk definiowanych jako problem społeczny. Problemem społecznym są wszystkie sytuacje, które przejawiają się jako odchylenia od obowiązujących norm i za takie są uznane przez znaczną część społeczeństwa. Mogą to być problemy zdrowotne, ekonomiczne, edukacyjne, środowiskowe, kulturowe czy prawne zwane inaczej jawnymi problemami społecznymi. Brak świadomości społecznej o występowaniu danego problemu społecznego czyni go ukrytym problemem. Jego obecność mogą wskazać, np. badania socjologiczne. Ustalenie problemów społecznych w danym miejscu umożliwia podjęcie kroków do ich ograniczenia, począwszy od opracowania strategii ich rozwiązywania. Przykładami problemów społecznych mogą być, m.in.: ubóstwo, bezdomność, przemoc, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, alkoholizm, narkomania.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych to pewnego rodzaju plan działania długofalowego z perspektywą optymalizacji warunków społecznych. Podjęte kroki mają za zadanie objąć opieką osoby wykluczone, zagrożone wykluczeniem społecznym,

zmarginalizowane. Wszelkie czynności są opracowywane na podstawie danych różnych instytucji i głęboko przemyślane. Zaangażowanie wielu podmiotów i lokalnej społeczności pozwala na stworzenie jak najbardziej efektywnej pomocy społecznej. Oparcie o podstawę prawną ukazuje zachowania wszelkich norm i przepisów w czasie tworzenia strategii. Przybliżenie szaty geograficznej, demograficznej i administracyjnej ma na celu wskazanie kierunków działań Powiatu dążących do co najmniej częściowego wyeliminowania problemów społecznych w miejscach najbardziej nimi dotkniętych.

Początek strategii obejmuje przybliżenie aktów prawnych regulujących system pomocy społecznej, a także zapoznanie z infrastrukturą pomocy społecznej działającą na terenie Powiatu Szczecineckiego. Identyfikacja problemów występujących na tym obszarze jest pierwszym krokiem, który umożliwia dalsze kształtowanie strategii. Analiza przyczyn i skutków w kolejnym etapie umożliwia poszukiwanie ich rozwiązań i wybór najlepszego. Następnym elementem jest wyznaczenie celów i kierunków działań, a końcowa faza obejmuje zobrazowanie wizji i misji Powiatu Szczecineckiego oraz przedstawienie kroków, które zostaną podjęte w niedalekim czasie.

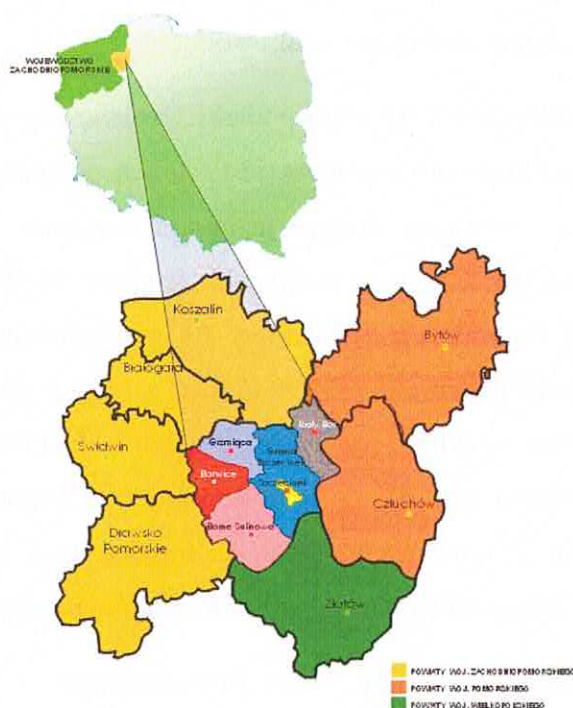
W dokumencie zostały przedstawione podstawy prawne działania szeroko rozumianej pomocy społecznej, dane dotyczące poszczególnych problemów społecznych pozyskane od konkretnych instytucji znajdujących się na terenie Powiatu Szczecineckiego obejmujące zakres informacji za lata 2018-2022 r., a w poszczególnych sytuacjach za rok 2023. W Strategii zostały zaprezentowane również sposoby jej realizacji, ramy finansowe, wskaźnik realizacji zadań i prognoza zmian.

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA POWIATU SZCZECINECKIEGO.

I.1. SZATA DEMOGRAFICZNA I GEOGRAFICZNA POWIATU SZCZECINECKIEGO.

Powiat Szczecinecki położony jest w środkowowschodniej części Województwa Zachodniopomorskiego na Pojezierzu Drawskim, na granicy z dwoma województwami: Pomorskim i Wielkopolskim. Sąsiaduje z następującymi powiatami: od północy z Powiatem Białogardzkim, Koszalińskim, Bytowskim, od wschodu z Powiatem Człuchowskim, od południa z Powiatem Złotowskim, a od zachodu z Powiatem Drawskim i Świdwińskim.

Rysunek 1.1. Położenie geograficzne Powiatu Szczecineckiego.

Źródło: <http://powiatszczecinecki.mserwer.pl/srp/diagn1.php> (dostęp 31.12.2023 r.)

W skład Powiatu wchodzi sześć gmin: Barwice, Biały Bór, Borne Sulinowo, Grzmiąca, Szczecinek i miasto Szczecinek, jako „centrum” Powiatu. Jedna gmina ma charakter miejski: Szczecinek, trzy mają status miejsko-wiejski: Barwice, Biały Bór, Borne Sulinowo, dwie zaś wiejski: Grzmiąca i Szczecinek. Obszar Powiatu stanowi integralną część Pojezierza Drawskiego, które wyróżnia urozmaicona rzeźba terenu. Wynika to z tego, iż położony jest na terenach polodowcowych, będących skutkiem ostatniego skandynawskiego lodowca sprzed

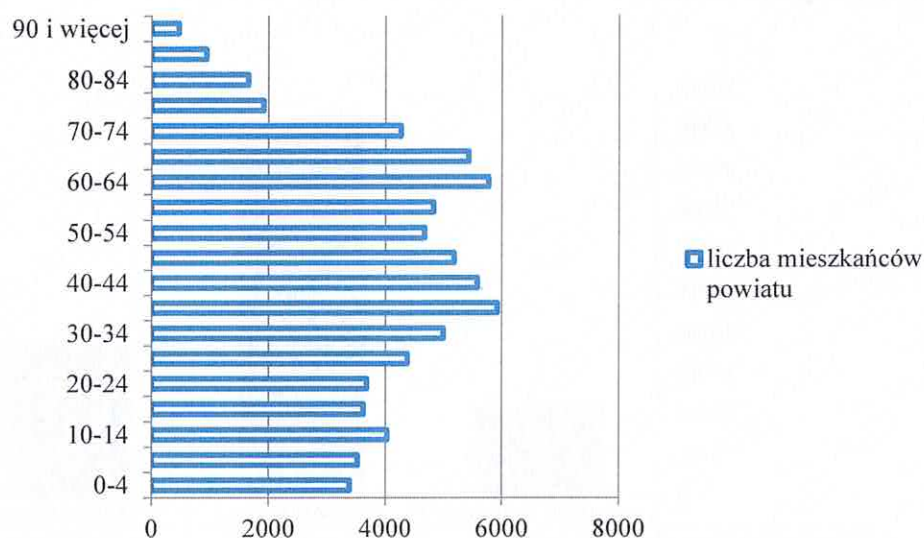
10 tysięcy lat. Pozostawił on po sobie pasma moreny czołowej, wznórza, pagórki, głębokie doliny, jary i wąwozy.

Pojezierze Drawskie jest silnie zróżnicowane hipsometrycznie, najwyższe wzniesienie w Czarnkowie wynosi 223 m n.p.m., a najniżej położony teren w Ogartowie leży na wysokości 64 m n.p.m. Przez centralną i północną część Pojezierza przebiega rozległe pasmo wzniesień moreny czołowej. Obok wznórz morenowych, drugim charakterystycznym elementem krajobrazu polodowcowego Pojezierza Drawskiego są jeziora, których jest ponad 250 o powierzchni powyżej 1 ha. Największe skupiska jezior występują w okolicach Szczecinka i Czaplinka. Przeważają jeziora rynnowe o charakterystycznie wydłużonym kształcie, również jeziora moreny dennej, tzw. oczka polodowcowe. Na Pojezierzu Drawskim mają źródła rzeki Przymorza: Rega i Parsęta. Wypływają stamtąd też dwa największe dopływy Noteci: Gwda i Drawa, znane jako atrakcyjne szlaki wodne.

Turystyka stanowi znaczący sektor gospodarki. Największym miastem Pojezierza Drawskiego i głównym ośrodkiem turystycznym jest stolica powiatu Szczecinek. Główną atrakcją jest jego położenie - pomiędzy dwoma jeziorami: mniejsze z nich to Trzesiecko, wzdłuż którego rozciąga się zabytkowy park miejski, większe to Wielimie. Znajduje się tu również Zamek Księżąt Pomorskich zbudowany na przybrzeżnej wyspie, a od 1866 półwyspie, ratusz neogotycki z elementami neoromańskimi z 1852 r., siedziba Urzędu Miasta, Kościół pw. NNMP wzniesiony w stylu neogotyckim w latach 1905-1908 z 78 metrową wieżą, barwnymi witrażami i ołtarzem szafiastym w prezbiterium. Ciekawym obiektem sztuki militarnej jest Wał Pomorski zbudowany w II poł. lat trzydziestych XX wieku. Składa się z żelbetonowych schronów połączonych transzejami oraz ciągów rowów przeciwczołgowych.

Na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego w 2021 r. w Powiecie Szczecineckim zamieszkiwało 74 307, w tym: 38 136 kobiet i 36 171 mężczyzn.

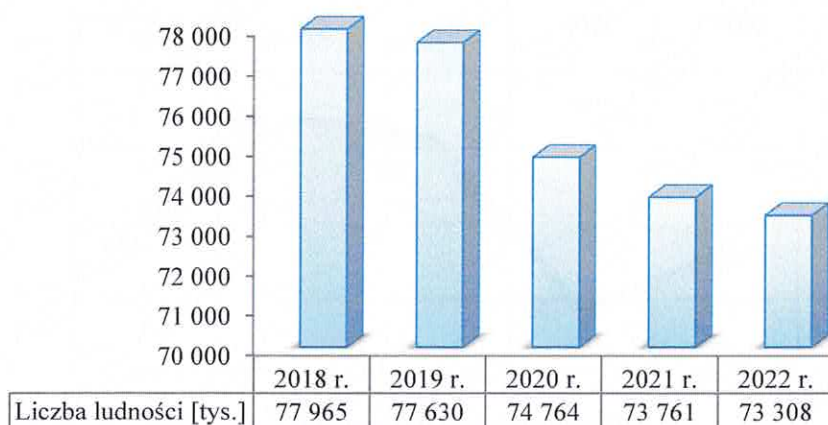
Wykres 1.1. Liczba mieszkańców Powiatu Szczecineckiego według wieku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/tablica> (dostęp: 31.12.2023 r.)

Analizując zgromadzone dane możemy stwierdzić, że na przestrzeni lat następuje znaczny, systematyczny spadek liczby mieszkańców na terenie Powiatu. Tendencję malejącą wykazuje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a rosnącą liczba osób starszych.

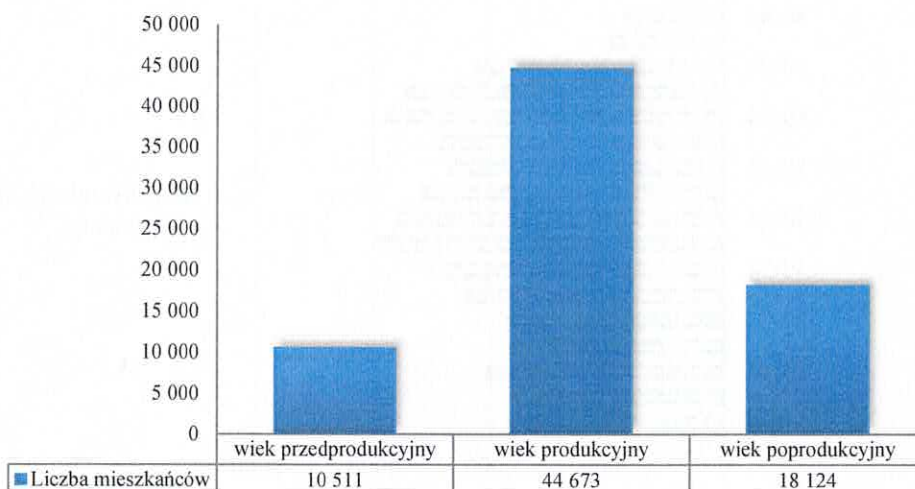
Wykres 1.2. Liczba ludności w latach 2018-2022.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/tablica> (dostęp 31.12.2023 r.)

Wykres 1.3. Liczba mieszkańców Powiatu Szczecineckiego w roku 2021 według ekonomicznych grup wieku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/tablica> (dostęp 31.12.2023 .)

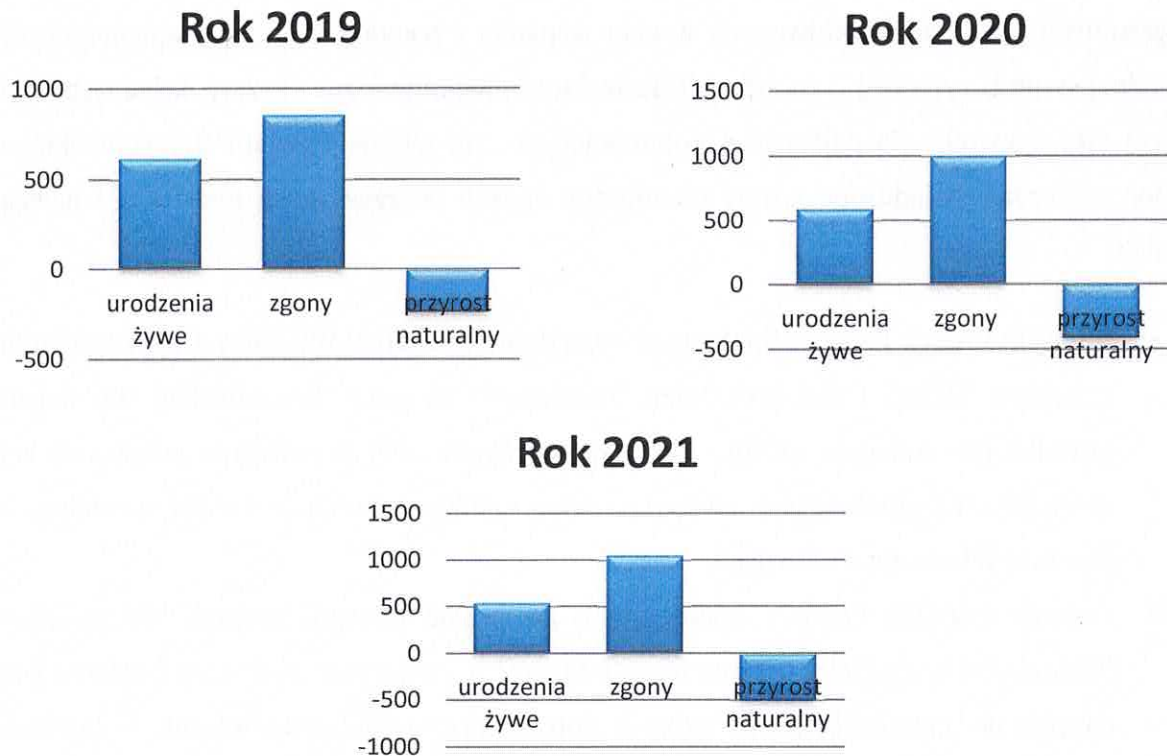
Można zauważyć, że spadek liczby ludności był efektem ujemnego salda migracji. Wpływ na niekorzystną sytuację demograficzną mają migracje wewnętrzne oraz zagraniczne, a w 2021 roku nastąpił znaczący wzrost osób, które migrowały z terenu Powiatu.

Wykres 1.4. Saldo migracji w latach 2018–2022.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/tablica> (dostęp 31.12.2023 r.)

Wykres 1.5. Urodzenia żywe, zgony oraz przyrost naturalny w latach 2019-2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/tablica> (dostęp 31.12.2023 r.)

Z roku na rok zwiększa się ujemny współczynnik przyrostu naturalnego, tj. wzrasta dysproporcja pomiędzy urodzeniami a zgonami. Może to wynikać z różnych czynników, takich jak starzenie się społeczeństwa i niska dzietność. Skutki starzenia się populacji mogą wiązać się z rosnącymi wyzwaniami społecznymi oraz ekonomicznymi.

Starzenie się społeczeństwa to złożony proces, który wymaga kompleksowego podejścia. Wyzwania, jakie stawiają te zmiany demograficzne są realne, ale zarazem stwarzają okazje do rozwoju nowych dziedzin i sektorów gospodarki, do innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie zdrowia i technologii oraz do przemyślanej rewizji polityk publicznych. Właściwie zarządzany proces starzenia może przyczynić się do bardziej zrównoważonego i przystosowanego do potrzeb ludzi społeczeństwa.

I.2. INFRASTRUKTURA POMOCY SPOŁECZNEJ NA TERENIE POWIATU SZCZECINECKIEGO.

Infrastruktura pomocy społecznej to kompleksowy system organizacji, instytucji, programów i usług zaprojektowanych w celu wsparcia i pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Ten rodzaj infrastruktury obejmuje różne obszary, które wspólnie tworzą sieć wsparcia dla najbardziej potrzebujących. Na terenie Powiatu Szczecineckiego pomoc społeczna świadczona jest w różnorodny sposób poprzez różne instytucje i należą do nich:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – znajduje się na ulicy Wiejskiej 4 w Szczecinku, natomiast MOPS Dział Świadczeń Rodzinnych na ulicy Koszalińskiej 89; celem Ośrodka jest wsparcie rodzin oraz poszczególnych osób w pełnieniu przez nich ról społecznych i zapobieganie ich społecznemu wykluczeniu, także rozwój społecznych zasobów lokalnego środowiska,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – na terenie Powiatu znajduje się na ulicy Piłskiej 3 w Szczecinku oraz na ulicy 1 Maja 7 w Grzmiącej; podstawą działania jest dążenie do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i zapewnienie warunków godnych do życia pojedynczym osobom czy rodzinom w celu ich usamodzielniania, integrowania ze środowiskiem,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – na terenie Powiatu znajduje się na ulicy Lipowej 6 w Bornem Sulinowie, na ulicy Nadrzecznej 2A w Białym Borze oraz na ulicy Czaplineckiej 14 w Barwicach; stanowi połączenie MOPS-u oraz GOPS-u w jedną instytucję, która za cel ma świadczenie pomocy mieszkańcom miasta i okolicznych wsi w sytuacjach trudnych, z którymi nie są w stanie samodzielnie sobie poradzić,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – znajduje się na ulicy Wiatracznej 1 w Szczecinku; ponadgminna działalność jednostki skierowana jest do dzieci, młodzieży, dorosłych, starszych, osób z niepełnosprawnościami poprzez szeroki zakres działań mający na celu zapewnienie opieki i wsparcia, także do cudzoziemców, osób posiadających Kartę Polaka i kombatantów cudzoziemców, repatriantów, uchodźców,
- Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Rodzinie – znajduje się na ulicy Wiatracznej 1 w Szczecinku, będąca w strukturze Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; celem prowadzenia jest zapewnienie opieki całodobowej, w tym również wychowawczej,

dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej, a także zabezpieczenie ich niezbędnych potrzeb,

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna – znajduje się na ulicy Wiatracznej 1 w Szczecinku; celem działalności jest świadczenie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzicom, nauczycielom w zakresie psychologicznym i pedagogicznym ukierunkowanym na jednorodny, specyficzny charakter problemów z uwzględnieniem potrzeb lokalnej społeczności,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności – znajduje się na ulicy Wiatracznej 1 w Szczecinku; działalność instytucji opiera się na zadaniach administracji rządowej, które dotyczą orzekania o niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności, a także wskazywaniu ulg i uprawnień dla osób posiadających orzeczenie,
- Powiatowy Punkt Interwencji Kryzysowej – znajduje się na ulicy Wiatracznej 1 w Szczecinku, będący w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie; głównym zadaniem instytucji jest przywrócenie pojedynczym osobom lub rodzinom równowagi psychicznej oraz samodzielnego radzenia sobie, których praktyka umożliwia zapobieganie przejścia reakcji kryzysowej w stan niewydolności psychospołecznej,
- Miejskie Centrum Wsparcia – znajduje się na ulicy Połczyńskiej 2A w Szczecinku; działalność ma na celu aktywizację społeczną i ograniczenie izolacji osób ze względu na wiek czy chorobę poprzez możliwość zapewnienia pomocy w wykonywaniu codziennych czynności,
- Centrum Zdrowia Psychicznego – znajduje się na ulicy Kościuszki 47/48 w Szczecinku; celem jest świadczenie pomocy psychologicznej, psychiatrycznej i psychoterapeutycznej osobom dorosłym, a także terapeutyczne świadczenia, szkolenia edukacyjno-konsultacyjne dla rodzin, badania diagnostyczne itp.,
- Dom Pomocy Społecznej – znajduje się na ulicy Szpitalnej 5 w Bornem Sulinowie; placówka świadcząca usługi mające na celu świadczenie godnych warunków bytowych, zapewniających opiekę, edukację dla osób wymagających całodobowego wsparcia wynikającego z choroby, wieku, orzeczonej niepełnosprawności,
- Centrum Rehabilitacji SM – znajduje się na ulicy Szpitalnej 5 w Bornem Sulinowie; jednostka świadczy usługi rehabilitacyjne, działalność fizjoterapeutyczną, związaną z ochroną zdrowia ludzkiego dla osób chorych na stwardnienie rozsiane i inne jednostki chorobowe,

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy – znajduje się na ulicy Staszica 16 w Szczecinku; celem ośrodka jest wspieranie i przygotowanie wychowanków w miarę ich możliwości do samodzielnego życia poprzez, m.in.: rozwój ucznia z niepełnosprawnością dzięki jego personalizacji, socjalizacji, specjalnych metod nauczania, wychowania, udzielanie pomocy pedagogicznej, rewalidacyjnej itp.,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej – znajdują się na ulicy Połęczyńskiej 2 w Szczecinku, ulicy Kościuszki 3 w Barwicach; mają na celu rehabilitację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami niezdolnych do podjęcia pracy poprzez indywidualny plan terapii dostosowany do uczestnika zajęć,
- Środowiskowe Domy Samopomocy – znajdują się na ulicy Wodociągowej 6A w Szczecinku, na ulicy Czaplineckiej 14 w Barwicach, na ulicy Kruczkowskiego 5 w Bornem Sulinowie, w Turowie na ulicy Szkolnej 1 w budynku Szkoły z filią we Gwdzie Wielkiej na ulicy Polnej 21; mają na celu przygotowanie do życia w społeczeństwie i funkcjonowania w środowisku osób przewlekle chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie,
- Komenda Powiatowa Policji – znajduje się na ulicy Polnej 25 w Szczecinku; celem jest zapewnienie bezpieczeństwa na terenie miasta i w całym powiecie poprzez polepszenie życia ludności i ograniczenie przestępczości,
- Powiatowy Urząd Pracy – znajduje się na ulicy Koszalińskiej 89 w Szczecinku; działalność instytucji związana jest z pośrednictwem zawodowym dla osób chcących podjąć pracę zarobkową, z aktywizacją zawodową i pomocą w szukaniu miejsca pracy dla osób bezrobotnych,
- Sąd Rejonowy – znajduje się na ulicy Bohaterów Warszawy 42 w Szczecinku; działalność dzieli się na wydział cywilny, karny, rodzinny i nieletnich, pracy i ubezpieczeń społecznych oraz ksiąg wieczystych.

I.3. ZADANIA POWIATU WYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW PRAWA.

Podstawą działania samorządu powiatowego jest Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, która określa zakres działania i zadania Powiatu. Zadania w zakresie pomocy społecznej na podstawie Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej świadczą ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych oraz powiatowe centra pomocy rodzinie. Ustawa stanowi, że do zadań własnych Powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów tej pomocy, wspierania osób z niepełnosprawnościami i innych, których celem jest integracja tych osób oraz ich rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W ustawie o pomocy społecznej zostały wyszczególnione zadania Powiatu, do których należą, m.in.:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się, pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mającym trudności w integracji ze środowiskiem,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,

- prowadzenie [mieszkań treningowych lub wspomaganych] dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej,
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu Powiatu,
- doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu Powiatu,
- podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.¹

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Powiat należy:

- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- udzielanie cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.²

Zadania Powiatu wynikające z Ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej obejmują działania osób i instytucji systemu pieczy zastępczej, które są skierowane na zapewnienie dziecku opieki i wychowania przez okres niezbędny dla stworzenia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny, tj.:

¹ Opracowanie własne na podstawie Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dz. U. z 2023 poz. 901 z późn. zm., art. 16.

² Opracowanie własne na podstawie ww. ustawy, art. 20.

- piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców,
- pieczę zastępczą organizuje Powiat,
- piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym; przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych; zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych,
- piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej,
- umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu.³

Zadania w zakresie pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym szczegółowo określa Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Do zadań Powiatu należy więc:

- opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w zakresie: rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania, przestrzegania praw tych osób,
- współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji ww. programów,
- udostępnianie na potrzeby Pełnomocnika i samorządu województwa oraz przekazywanie właściwemu Wojewodzie uchwalonych przez Radę Powiatu ww. programów oraz rocznej informacji z ich realizacji;
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności,
- opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,

³ Opracowanie własne na podstawie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm., art. 32, 33, 34, 35.

- współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami w zakresie ich rehabilitacji społecznej i zawodowej,
- finansowanie z Funduszu wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji, w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu,
- dofinansowanie: uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, sportu, kultury, rekreacji i turystyki tych osób, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane im na podstawie odrębnych przepisów, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z ich indywidualnymi potrzebami, rehabilitacji dzieci i młodzieży, usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika, zmiany samodzielnego lokalu mieszkalnego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2021 r. poz. 1048), dotychczas zajmowanego przez osobę z niepełnosprawnościami, w sytuacji braku możliwości zastosowania w tym lokalu lub w budynku racjonalnych usprawnień, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności lub jeżeli ich zastosowanie byłoby nieracjonalne ekonomicznie;
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób z niepełnosprawnościami, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie,
- kierowanie osób z niepełnosprawnościami, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej, do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej,
- współpraca z organami rentowymi w zakresie wynikającym z odrębnych przepisów,
- doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby z niepełnosprawnościami,
- współpraca z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób z niepełnosprawnościami.⁴

⁴ Opracowanie własne na podstawie Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Dz. U. z 2024 roku poz. 44, art. 35a.

Zadania Powiatu dotyczące rehabilitacji zawodowej są realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku, a zadania w zakresie rehabilitacji społecznej wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku.

Celem zadań Powiatu określonych w ustawie o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami jest poprawa warunków życia i funkcjonowania takich osób, tj. które są narażone na marginalizację lub dyskryminację, m.in. ze względu na posiadaną niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby. Minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami obejmują:

- w zakresie dostępności architektonicznej: zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków, instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych, zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy, zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób,
- w zakresie dostępności cyfrowej – wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych,
- w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej: obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824 oraz z 2023 r. poz. 20) lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje, instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia, zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,

zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.⁵

Do zadań własnych Powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.⁶

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Powiat należy w szczególności:

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.⁷

Akty prawne stanowią fundamenty legalnego, demokratycznego i skutecznego funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego. Określenie zadań Powiatu w prawie jest kluczowym elementem budowania społeczeństwa opartego na zasadach prawa, przejrzystości i partycypacji obywatelskiej.

⁵ Opracowanie własne na podstawie Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Dz. U. z 2022 poz. 2240, art. 6.

⁶ Opracowanie własne na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Dz. U. z 2021 poz. 1249 z późn. zm., art. 6 ust. 3.

⁷ Opracowanie własne na podstawie ww. ustawy art. 6 ust. 4.

Programy unijne i inne dokumenty strategiczne.

1. Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027.

W regionie Pomorza Zachodniego do grup doświadczających największych problemów społecznych należą osoby starsze i niesamodzielne, osoby z niepełnosprawnościami, rodzinni opiekunowie osób z niepełnosprawnościami, osoby doświadczające zaburzeń psychicznych, dzieci w pieczy zastępczej, osoby uzależnione, osoby bezdomne oraz imigranci. Wyzwaniem jest zniwelowanie negatywnych skutków procesów demograficznych i dezintegracji społecznej poprzez zapewnienie dostępu do wysokiej jakości zindywidualizowanych usług społecznych w formie zdeinstytucjonalizowanej.

Największym wyzwaniem dotyczącym regionalnego rynku pracy jest aktywizacja osób biernych zawodowo, tj. ok. ¼ populacji w wieku produkcyjnym, w tym w szczególności: kobiet w kategorii wiekowej 25-34 lata, mieszkańców wsi, osób o relatywnie niskim poziomie wykształcenia, osób najstarszych (w wieku 55-64 lata) oraz osób z niepełnosprawnościami. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych choć rośnie, jest nadal niższy niż w całej Polsce i w 2019 r. wynosił 19,80%.

Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy - projekty Powiatowych Urzędów Pracy.

- cel szczegółowy - poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.

Aktywizacja zawodowo-edukacyjna osób młodych - projekty realizowane przez Ochotnicze Hufce Pracy.

- celem szczegółowym jest poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.

Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy, w tym znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy:

- cel szczegółowy - poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza 200 poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.

Promowanie aktywności zawodowej kobiet oraz zasad równościowych:

- cel szczegółowy - wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych i usług opieki długoterminowej:

- celem szczegółowym jest zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.

Kompleksowe wsparcie na rzecz rodziny, usługi wczesnej interwencji kryzysowej oraz usługi dla osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym.

- cel szczegółowy - wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.

2. [Europejska] Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021-2030.

W marcu 2021 r. Komisja Europejska przyjęła strategię na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030. Za pomocą tej dziesięcioletniej strategii Komisja Europejska dąży do poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami w Europie i na całym świecie.

Strategia opiera się na wynikach poprzedniej europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020, która utorowała drogę do Europy pozbawionej barier, w której pozycja osób z niepełnosprawnościami jest wzmocniona, tak aby mogły one korzystać ze swoich praw i w pełni uczestniczyć w życiu społecznym i gospodarczym. Pomimo postępów poczynionych w ostatnim dziesięcioleciu osoby z niepełnosprawnościami nadal napotykają poważne trudności i są bardziej zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Celem strategii jest zapewnienie, aby wszystkie osoby z niepełnosprawnościami w Europie, bez względu na ich płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub światopogląd, wiek lub orientację seksualną:

- mogły korzystać z przysługujących im praw człowieka,
- miały równe szanse i równy dostęp do uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym,
- były w stanie decydować o tym gdzie, jak i z kim mieszkają,
- mogły swobodnie przemieszczać się w UE niezależnie od ich potrzeb w zakresie wsparcia,
- nie doświadczały już dyskryminacji.

Ta nowa i wzmocniona strategia uwzględnia różnorodność form niepełnosprawności – często niewidocznych – i obejmuje długotrwałą niepełnosprawność fizyczną, umysłową, intelektualną i sensoryczną (zgodnie z art. 1 Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami).

Strategia ma być sposobem na rozwiązanie problemów, z którymi borykają się kobiety, dzieci, osoby starsze, uchodźcy z niepełnosprawnościami oraz osoby mające trudności społeczno-ekonomiczne. Promuje ona podejście przekrojowe zgodnie z Agendą ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i celami zrównoważonego rozwoju.

Właśnie dlatego w nowej strategii przedstawiono ambitny zestaw działań i inicjatyw przewodnich w różnych dziedzinach i określono priorytety, takie jak:

- dostępność, czyli możliwość swobodnego przemieszczania się i pobytu, ale także uczestniczenia w procesie demokratycznym,

- zapewnienie godnej jakości życia a także możliwości prowadzenia niezależnego życia, ponieważ strategia koncentruje się w szczególności na procesie deinstytucjonalizacji, ochronie socjalnej i niedyskryminacji w miejscu pracy,
- równe uczestnictwo, ponieważ celem jest skuteczna ochrona osób z niepełnosprawnościami przed wszelkimi formami dyskryminacji i przemocy, zapewnienie im równych szans i dostępu do wymiaru sprawiedliwości, edukacji, kultury, sportu i turystyki, a także równego dostępu do wszystkich usług zdrowotnych,
- rola UE jako lidera dającego przykład,
- zobowiązanie UE do realizacji tej strategii,
- promowanie praw osób z niepełnosprawnościami na całym świecie.

3. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzić od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

Zrównoważony rozwój społeczny i regionalny to harmonijny rozwój całego kraju, wrażliwy na terytorialną różnorodność i jej atuty, a jednocześnie dbający o zapewnienie całemu społeczeństwu wysokiej jakości życia. Efektywność działań rozwojowych jest uwarunkowana adekwatnym dostosowaniem ich zakresu i mechanizmu wdrażania do specyfiki poszczególnych obszarów: indywidualnych potencjałów, deficytów i wzajemnych zależności. Zakładane efekty działań rozwojowych podejmowanych w tym obszarze to przede wszystkim nowe miejsca pracy dobrej jakości, przekładające się na wyższe dochody mieszkańców i większą bazę dochodową samorządów. Warto w tym kontekście zwrócić uwagę na szczególną rolę samorządów regionalnych i lokalnych, w związku z przypisaniem im większości kompetencji związanych z dostępem do usług publicznych na szczeblu lokalnym. W szczególności dotyczyć to będzie obszarów edukacji, zdrowia czy zatrudnienia

i zabezpieczenia społecznego. Właściwe określenie ram polityk publicznych na szczeblu krajowym musi iść w parze z ich skuteczną realizacją na szczeblu samorządowym, gdzie zlokalizowana jest większość zasobów (organizacyjnych, instytucjonalnych, finansowych) niezbędnych dla ich realizacji. Umożliwi to skuteczne przeprowadzenie przedsięwzięć o charakterze rozwojowym oraz systematyczną poprawę dostępu do usług publicznych wysokiej jakości.

4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych.

Za jeden z głównych celów strategii uważa się rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego. Wyzwaniem dla polityki regionalnej w tym zakresie jest wspieranie działań podejmowanych w ramach polityki edukacyjnej na rzecz poprawy jakości kapitału ludzkiego. Działania dotyczące powinny m.in. podniesienia jakości kształcenia i dopasowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, poprzez budowanie pozytywnego wizerunku szkół zawodowych, a także stworzenia warunków do kształcenia ustawicznego w szczególności dla osób o niewystarczających lub przestarzałych umiejętnościach.

5. Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030.

Celem głównym Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami jest włączenie osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami w życie społeczne i zawodowe, a tym samym zagwarantowanie im praw określonych w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Działania wskazane w ramach poszczególnych obszarów umożliwią osobom z niepełnosprawnościami niezależne życie i pełny udział we wszystkich jego sferach, zapewniając im funkcjonowanie w społeczeństwie na zasadzie równości z innymi osobami. Strategia zakłada kompleksowe, horyzontalne, ponadsektorowe podejście polityki publicznej do wsparcia osób z niepełnosprawnościami, uwzględniające ich potrzeby w zakresie niezależnego życia i włączenia społecznego. Zapisy dotyczące konkretnych działań w Strategii, w tym o charakterze legislacyjnym i programowym, zostały poprzedzone diagnozą stanu

faktycznej sytuacji osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Na tej podstawie wskazano 8 obszarów priorytetowych Strategii. Należą do nich:

- Obszar priorytetowy 1: Niezależne życie,
- Obszar priorytetowy 2: Dostępność,
- Obszar priorytetowy 3: Edukacja,
- Obszar priorytetowy 4: Praca,
- Obszar priorytetowy 5: Warunki życia i ochrona socjalna,
- Obszar priorytetowy 6: Zdrowie,
- Obszar priorytetowy 7: Budowanie świadomości,
- Obszar priorytetowy 8: Koordynacja.

Działania wskazane w ramach poszczególnych obszarów umożliwią osobom z niepełnosprawnościami niezależne życie i pełny udział we wszystkich jego sferach, zapewniając im funkcjonowanie w społeczeństwie na zasadzie równości z innymi osobami.

6. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie określa jakiej pomocy można oczekiwać od służb i instytucji zobowiązanych do pomagania ofiarom przemocy w rodzinie i jakie są podstawy prawne ich kompetencji. Działania programu są podjęte w dziedzinach zdrowia, prewencji, prawa, pracy socjalnej i edukacji.

Celem Programu jest:

- redukcja rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie sprawności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i rozszerzenie dostępności pomocy,
zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program składa się z:

- działań uprzedzających, gdzie celem jest poszerzyć wiedzę na temat rozmiarów przemocy w rodzinie,
- działań interwencyjnych, polegających na stworzeniu organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, oraz

zapobieganie kontaktowaniu się sprawców przemocy w rodzinie z osobami pokrzywdzonymi,

- działań wspierających wraz ze strategiami terapeutycznymi, opierających się na wspieraniu ofiar przemocy w rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej oraz w przerwaniu cyklu przemocy, a także zapobieganiu kolejnym atakom przemocy w rodzinie,
- działań korekcyjno-edukacyjnych, skierowanych do sprawców przemocy w rodzinie, gdzie głównym celem jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie.

7. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030.

Dokument określa ramy strategiczne na najbliższe lata dla działań służących dalszemu ograniczaniu ubóstwa, rozwijaniu usług społecznych oraz wspieraniu integracji społecznej.

Głównym celem przyjętej polityki publicznej w perspektywie do roku 2030 jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na obszarach:

- przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałania bezdomności,
- rozwijania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wspierania osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej,
- wspierania integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

8. Strategia Rozwoju Usług Społecznych.

Strategia rozwoju usług społecznych zakłada realizację procesu deinstytucjonalizacji, czyli przechodzenia od opieki o charakterze instytucjonalnym do opieki świadczonej w środowisku

rodzinnym i społeczności lokalnej. Usługi społeczne będą koncentrować się na rodzinie i dzieciach, seniorach, osobach z niepełnosprawnościami oraz osobach z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie bezdomności.

Najważniejsze cele strategii:

- zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci,
- podejmowane będą działania zmierzające do tego, aby każde dziecko wychowywało się w rodzinie: biologicznej, adopcyjnej, zastępczej lub rodzinnym domu dziecka,
- działania wspierające rodziny pochodzenia dzieci będą zapobiegać umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- rozwijana będzie rodzinna piecza zastępcza, w tym zawodowa w szczególności ukierunkowana na dzieci z niepełnosprawnością i chore,
- nastąpi zmiana funkcjonowania obecnie działających placówek całodobowych dla dzieci – z całodobowej opieki długoterminowej na krótkoterminową turnusową oraz usługową w środowisku lokalnym,
- zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczenia usług społecznych dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wdrożony zostanie system realizacji usług społecznych oraz standaryzacja usług dla osób starszych,
- wspierana będzie rodzina, która realizuje opiekę nad osobą starszą,
- rozwijane będą środowiskowe formy wsparcia nad osobami starszymi,
- wspierane i rozwijane będą kadry, które świadczą usługi społeczne,
- włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami, dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia niepełnosprawności,
- stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością.

9. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku.

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego jest aktem wyboru – spośród szerokiego katalogu celów rozwojowych dedykowanych poszczególnym obszarom aktywności samorządu województwa. Strategia identyfikuje obszary priorytetowe, dla których

sformułowano cele strategiczne polityki rozwoju województwa zachodniopomorskiego, wyznaczające ścieżkę do osiągnięcia zamierzonej wizji rozwoju regionu w perspektywie do roku 2030.

Stopniowe starzenie się społeczeństwa związane ze zwiększeniem odsetka osób w wieku poprodukcyjnym oraz wydłużeniem wieku życia rodzi implikacje dla rynku pracy, sektora usług publicznych, zapotrzebowania na infrastrukturę, instytucje publiczne i sposób ich funkcjonowania, kompetencje zawodowe, a także standardy jakości życia dostosowane do potrzeb osób starszych. Zachodzące zmiany powinny znaleźć wyraz w zwiększeniu aktywności i udziału seniorów w życiu zawodowym i społecznym, a zarazem intensyfikacji dialogu międzypokoleniowego.

10. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025.

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenie skali tego zjawiska w województwie zachodniopomorskim, a także redukcja szkód psycho-społeczno-gospodarczych. Opracowanie dokumentu poprzedzone zostało diagnozą zjawiska przemocy w rodzinie na terenie województwa zachodniopomorskiego wraz z rekomendacjami w zakresie profilaktyki i interwencji.

11. Wojewódzki Program na rzecz Seniorów na lata 2023-2027 dla Województwa Zachodniopomorskiego.

Zawarte w Programie propozycje działań, mają umożliwić stworzenie na Pomorzu Zachodnim warunków, które pozwoliłyby osobom starszym na pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym, partycypację w decyzjach publicznych. Standardem dla samorządów staje się kreowanie takiej polityki społecznej, która zwiększy szansę na realizację prawa osób starszych do życia w dobrostanie i na tyle niezależnych, na ile jest to możliwe. Podstawowym celem zaplanowanych aktywności będzie tworzenie warunków umożliwiających eksponowanie i wykorzystanie posiadanego przez tę grupę – kapitału życiowego doświadczenia. Oznacza to, że będą one skierowane do wszystkich seniorów, zarówno tych, którzy samodzielnie organizują swoje życie, posiadają potencjał do działań społecznych, twórczych, jak i do tych, którzy wymagają wsparcia i pomocy innych.

12. Wojewódzki program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2021-2027
pt.: "Region Przyjazny Rodzinie".

Program „Region Przyjazny Rodzinie” jest wyrazem troski o dobrostan zachodniopomorskich rodzin, czyli naturalnego środowiska kształtowania wartości i wzorców, stanowiącego fundament kulturowego kapitału, będącego podstawą rozwoju emocjonalnego i intelektualnego każdego człowieka. Wskazuje kierunki polityki regionalnej zmierzającej do odbudowy wartości rodziny – poprawy jej wizerunku i kondycji.

Program nie dzieli rodzin na biologiczne, zastępcze, przysposobione, niepełne czy zrekonstruowane, na rodziny z dziećmi sprawnymi i z niepełnosprawnościami, według kultur, grup etnicznych czy religii. Każda rodzina powinna w swoim środowisku lokalnym mieć dostęp do profesjonalnego wsparcia i stworzonych warunków do uzyskania pełnej samodzielności i samowystarczalności. Pomoc rodzinie musi opierać się na zasadzie dobrowolności jej udziału, z poszanowaniem podmiotowości i wolności każdej Rodziny.

ROZDZIAŁ II. STRATEGIA POWIATU SZCZECINECKIEGO

II.1. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH, OPIS PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ I ANALIZA SWOT.

Na terenie Powiatu Szczecineckiego została przeprowadzona ankieta internetowa dotycząca problemów społecznych mieszkańców. Mogli oni określić swoją płeć, wiek, wykształcenie, zadeklarowanie orzeczonej niepełnosprawności. Udzielali odpowiedzi zaznaczając maksymalnie 3 z wybranych sugestii, a pytania dotyczyły najczęściej występujących problemów społecznych zamieszkiwanego Powiatu, przyczyn występowania i określenia możliwych do realizacji zadań ograniczających skutki istniejących problemów. W tym podrozdziale zostaną przedstawione wszystkie problemy społeczne Powiatu Szczecineckiego, interpretacje wyników ankiety, możliwe do podjęcia działania oraz analizy SWOT.

Współczesne społeczeństwo stoi w obliczu wielu wyzwań zdrowotnych, spośród których jednym z najpoważniejszych jest alkoholizm. To choroba przewlekła, którą cechuje utrzymujące się i szkodliwe spożywanie alkoholu, prowadzące do poważnych konsekwencji zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych.

Alkoholizm może mieć różnorodne źródła, obejmujące zarówno czynniki genetyczne, jak i środowiskowe. Dziedziczność może zwiększać podatność na alkoholizm, ale również wpływ otoczenia, stresu, traumy czy presji społecznej może być istotny. Wzorce konsumpcji alkoholu w rodzinie oraz dostępność napojów alkoholowych także odgrywają rolę w rozwoju nałogu.

Alkoholizm ma głęboki wpływ na społeczeństwo. Przyczynia się do wzrostu przestępczości, przemocy domowej, problemów w pracy i utraty zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Rozpad rodzin, trudności finansowe oraz stygmatyzacja towarzyszące alkoholizmowi oddziałują nie tylko na jednostkę, ale także całe otoczenie.

Zdrowotne konsekwencje alkoholizmu są znaczne. Choroby wątroby, zaburzenia psychiczne, choroby serca, a także ryzyko wystąpienia nowotworów są częstymi skutkami długotrwałego spożywania alkoholu. Dodatkowo, alkoholizm może prowadzić do deficytów witaminowych i zaburzeń metabolicznych.

Kluczowym elementem walki z alkoholizmem jest edukacja społeczeństwa na temat szkodliwych skutków nadmiernej konsumpcji alkoholu. Programy edukacyjne w szkołach, kampanie społeczne i działania informacyjne mogą zwiększyć świadomość społeczeństwa

na temat ryzyka alkoholizmu. Osoby zmagające się z alkoholizmem potrzebują wsparcia psychologicznego. Terapie behawioralne, terapie grupowe oraz poradnictwo indywidualne mogą być skutecznymi narzędziami pomagającymi w przezwyciężaniu nałogu. Oferowanie skutecznych i dostępnych form leczenia medycznego jest kluczowe. Leczenie farmakologiczne, terapie detoksykacyjne oraz programy rehabilitacyjne mogą pomóc w odzyskaniu zdrowia fizycznego i psychicznego. Wczesne działania prewencyjne są istotne dla zapobiegania alkoholizmowi. Programy prewencyjne w szkołach, promowanie zdrowego stylu życia oraz ograniczenie dostępności alkoholu dla młodzieży są skutecznymi metodami prewencji.

Ankietowani wskazali, że alkoholizm stanowi największy problem społeczny występujący na terenie Powiatu Szczecineckiego, jako jedna z form uzależnienia. Natomiast na podstawie danych, które zostały udostępnione przez Ośrodki Pomocy Społecznej Powiatu Szczecineckiego, alkoholizm nie stanowi jednego z głównych problemów, które dotyka społeczeństwo. Na terenie Miasta Szczecinek, miejsko-gminnym Bornego Sulinowa, Gminy Grzmiącej i miejsko-gminnym Białego Boru, alkoholizm kształtuje się na 7 miejscu jako problem występujący najczęściej. W Gminie Szczecinek i terenach miejsko-gminnych Barwic, alkoholizm znajdował się na 6 miejscu. Na podstawie przedstawionych informacji w MOPS-ie w Szczecinku, MGOPS-ie w Bornem Sulinowie oraz w MGOPS-ie w Białym Borze liczba osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na alkoholizm miała do 2019 roku tendencję rosnącą, natomiast w latach pozostałych spadkową. Na terenie Gminy Grzmiącej liczba osób korzystających z pomocy ze względu na tę przyczynę do 2020 roku rosła, później malała. W Gminie Szczecinek tendencja była malejąca do 2021 roku, a w ostatnim z badanych lat liczba osób wzrosła. Na terenie miejsko-gminnym Barwic liczba osób korzystających z pomocy ze względu na alkoholizm w badanych latach miała tendencję spadkową.

Analiza SWOT walki z alkoholizmem znajdująca się w tabeli poniżej może pomóc zidentyfikować kluczowe czynniki wpływające na skuteczność działań przeciwdziałających temu problemowi społecznemu.

Tabela 2.1. Analiza SWOT walki z alkoholizmem.

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none">• silne zaangażowanie społeczności może być potężną siłą w walce z alkoholizmem, ponieważ może ona tworzyć grupy wsparcia, organizować kampanie edukacyjne i zapewniać pomoc dla osób uzależnionych,• dostęp do wysokiej jakości profesjonalnej pomocy, takiej jak terapia psychologiczna, leczenie farmakologiczne i wsparcie psychiatryczne, stanowi istotne narzędzie w leczeniu alkoholizmu.	<ul style="list-style-type: none">• społeczny niepokój związany z alkoholizmem oraz brak świadomości na temat problemu mogą utrudniać identyfikację i leczenie osób uzależnionych,• brak odpowiednich środków finansowych na programy prewencji, leczenia i edukacji może stanowić poważne ograniczenie w skutecznym zwalczaniu alkoholizmu.
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none">• zwiększenie świadomości społecznej na temat szkodliwych skutków alkoholu może prowadzić do zmniejszenia spożycia alkoholu i zwiększenia wsparcia dla osób uzależnionych,• inwestycje w programy prewencji, skierowane zarówno do młodzieży, jak i dorosłych, mogą skutkować zmniejszeniem liczby przypadków alkoholizmu.	<ul style="list-style-type: none">• agresywne kampanie marketingowe producentów alkoholu mogą przyczyniać się do wzrostu konsumpcji i prowadzić do nowych przypadków uzależnienia,• ograniczony dostęp do profesjonalnej pomocy może prowadzić do tego, że wiele osób uzależnionych pozostanie bez właściwej opieki, co zwiększa ryzyko nawrotów i pogorszenia się stanu zdrowia.

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza SWOT ukazuje, że kluczowym elementem walki z alkoholizmem jest eliminacja barier dostępu do leczenia i edukacja społeczeństwa na temat konsekwencji picia alkoholu. Skuteczne programy prewencji i terapii mogą przyczynić się do poprawy sytuacji osób dotkniętych tym problemem. Alkoholizm stanowi poważne wyzwanie społeczne, jednak świadomość i działania ukierunkowane na profilaktykę, edukację oraz leczenie mogą

przyczynić się do ograniczenia negatywnych skutków tego nałogu. Społeczeństwo, służba zdrowia i instytucje rządowe powinny wspólnie pracować nad stworzeniem kompleksowego podejścia do walki z alkoholizmem, mającego na celu poprawę zdrowia i dobrobytu jednostek oraz społeczności jako całości.

Narkomania stanowi poważne wyzwanie dla społeczeństw na całym świecie, wpływając negatywnie na zdrowie jednostek, ich rodziny oraz ogólną stabilność społeczeństwa. Konieczne jest zrozumienie głównych przyczyn tego zjawiska oraz opracowanie kompleksowych strategii, aby skutecznie mu przeciwdziałać.

Narkomania może wynikać z różnych czynników, takich jak: genetyka, traumy psychiczne, presja społeczna czy dostępność substancji psychoaktywnych. Bezskuteczność radzenia sobie z problemami emocjonalnymi, niska samoocena czy brak perspektyw życiowych to także czynniki sprzyjające uzależnieniu. Inwestycje w edukację społeczną mają kluczowe znaczenie w przeciwdziałaniu zjawiska narkomanii i powinny podkreślać zagrożenia związane z substancjami psychoaktywnymi oraz promować zdrowy styl życia.

Wsparcie psychologiczne oraz skuteczne programy leczenia są niezbędne dla osób uzależnionych. Terapie indywidualne, grupowe czy leczenie farmakologiczne powinny być dostępne i dostosowane do indywidualnych potrzeb pacjentów. Wdrażanie ścisłych regulacji dotyczących dostępu do substancji uzależniających jest kluczowe. Kontrola sprzedaży, edukacja personelu medycznego oraz sankcje dla przemytników to elementy skutecznej polityki antynarkotykowej.

Perspektywy walki z narkomanią obejmują rozwijanie holistycznych programów prewencyjnych, umacnianie systemów wsparcia psychologicznego oraz poprawę dostępności do skutecznych metod leczenia. Warto również zwrócić uwagę na eliminację społecznych barier i stygmatyzacji związanej z uzależnieniem, aby umożliwić osobom dotkniętym problemem łatwiejszy dostęp do pomocy.

Na podstawie danych z przeprowadzonej ankiety wynika, że narkomania jest na równi z problemem alkoholizmu, jednak jest kolejną w pozycji. Z danych Ośrodków Pomocy Społecznej osób uzależnionych od narkotyków jest namiastka na terenie Powiatu Szczecineckiego. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej liczba osób zgłoszonych do pomocy społecznej z powodu narkomanii w latach 2018-2022 wynosiła kolejno: 25, 10, 13, 17, 24. W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie były 4 osoby w 2018 roku, 2 w 2020 i 2022 roku, w pozostałych latach liczba osób wynosiła 0.

W Gminie Grzmiącej tylko w 2018 roku liczba osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na uzależnienie od narkotyków wynosiła 1, w pozostałych latach była równa zeru. W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białym Borze w latach 2018-2020 nie było osób korzystających z pomocy ze względu na narkomanie. W latach kolejnych liczba osób kształtowała się następująco: w 2021 roku 1 osoba i w 2022 roku 3 osoby. Na terenie Gminy Szczecinek w badanych latach 2018-2022 nie było osób, którym pomoc społeczna udzielana była z powodu narkomanii. W MOPS-ie w Barwicach liczba osób w latach 2018-2022 kształtowała się kolejno: 1, 1, 1, 0, 0.

Tabela 2.2. Analiza SWOT walki z narkomanią.

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none"> • edukacja społeczeństwa na temat zagrożeń związanych z narkotykami może zmniejszyć popyt na substancje uzależniające, • terapie psychologiczne, farmakologiczne i programy detoksykacyjne stanowią istotne narzędzia w zwalczaniu narkomanii. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wystarczających środków finansowych na programy antynarkotykowe może ograniczać skuteczność działań, • brak spójnej i skoordynowanej polityki antynarkotykowej może prowadzić do luk w systemie walki z narkomanią.
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> • kontynuacja badań nad nowymi, skutecznymi metodami leczenia uzależnień, w tym farmakoterapią i terapiami behawioralnymi, może otworzyć nowe perspektywy w zwalczaniu narkomanii, • wzmacnianie współpracy międzynarodowej może przyczynić się do skuteczniejszej walki z międzynarodowym handlem narkotykami i produkcją substancji uzależniających. 	<ul style="list-style-type: none"> • społeczna stygmatyzacja osób uzależnionych może utrudniać im dostęp do pomocy i leczenia, a także prowadzić do izolacji społecznej, konieczne jest eliminowanie stereotypów i edukacja społeczeństwa na temat problemów związanych z narkotykami.

Źródło: Opracowanie własne.

Zjawisko narkomanii wymaga kompleksowego podejścia, w którym zarówno państwo, jak i społeczeństwo obywatelskie biorą aktywny udział w tworzeniu skutecznych rozwiązań. Walka z narkotykami to proces długotrwały, jednak zdecydowane działania oparte na współpracy społecznej mogą przyczynić się do ograniczenia wpływu uzależnień na jednostki i społeczeństwo jako całość.

Bezrobocie jest jednym z najpoważniejszych problemów społeczno-gospodarczych, z którym wiele społeczeństw boryka się na świecie. Dla jednostek i społeczności stanowi to nie tylko zagrożenie ekonomiczne, ale również wyzwanie związane z samopoczuciem psychicznym i społecznym. W celu skutecznej walki z bezrobociem konieczne jest zrozumienie przyczyn tego zjawiska oraz opracowanie kompleksowych strategii.

Bezrobocie może mieć różne przyczyny, zarówno strukturalne i cykliczne. Wśród czynników strukturalnych znajdują się zmiany technologiczne, które mogą prowadzić do utraty miejsc pracy w niektórych sektorach gospodarki. Globalizacja również wpływa na rynki pracy, przesuując niektóre produkcje do krajów o niższych kosztach. Z kolei czynniki cykliczne obejmują spowolnienie gospodarcze, które zazwyczaj zwiększa stopę bezrobocia.

Z bezrobociem można walczyć na wiele sposobów. Inwestycje w edukację i szkolenia zawodowe mogą dostosować umiejętności pracowników do potrzeb zmieniającego się rynku pracy. Programy kształcenia powinny skupiać się na umiejętnościach przyszłości, takich jak technologie informatyczne, kompetencje interpersonalne i przedsiębiorczość.

Z uwagi na dynamiczne zmiany w globalnej gospodarce, walka z bezrobociem musi być procesem elastycznym i zorientowanym na przyszłość. Integracja technologii oraz równość szans na rynku pracy stają się kluczowymi obszarami, które należy uwzględnić w strategiach przeciwdziałania bezrobociu.

Zdaniem osób biorących udział w ankiecie bezrobocie nie jest jednym z głównych problemów społecznych występujących w Powiecie Szczecineckim. Na podstawie danych udostępnionych z Ośrodków Pomocy Społecznej, znajdujących się na terenie Powiatu wynika, że problem ten jest w głównej czołówce najczęściej występujących. W Mieście Szczecinek poziom bezrobocia w badanych latach zajmował trzecie miejsce w 2019, 2020 i 2021 roku, w pozostałych latach kształtował się na poziomie drugim jako problem społecznych najczęściej występujący.

Na terenie miejsko-gminnym w Bornem Suliniowic bezrobocie zajmowało drugie miejsce w tabeli przyczyn, ze względu na które osoby korzystają z pomocy społecznej i do 2020 roku utrzymywało tendencję spadkową, natomiast w 2021 roku poziom ponownie wzrósł, a w 2022

roku obniżył się. W Gminie Grzmiącej bezrobocie znajdowało się w latach 2018-2022 na drugim miejscu i przez dwa pierwsze lata wykazywało tendencję malejącą. W 2020 roku poziom wzrósł i w latach kolejnych ponownie spadł. Z danych udostępnionych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białym Borze wynikało, iż bezrobocie w latach 2018-2019 było drugim najczęściej występującym problemem społecznym, zaś w latach kolejnych stało się pierwszym, pomimo tendencji spadkowej.

Na terenie miejsko-gminnym w Barwicach tylko w 2018 roku bezrobocie było główną przyczyną korzystania przez mieszkańców z pomocy społecznej, ale w kolejnych latach spadło na drugie miejsce, mimo tego, iż w 2020 roku ponownie wzrosło. W Gminie Szczecinek bezrobocie do 2021 roku wykazywało tendencję spadkową, ale na podstawie wszystkich badanych lat znajdowało się na drugim miejscu.

Z danych udostępnionych przez Powiatowy Urząd Pracy znajdujący się w Szczecinku wynika, że w 2022 roku najwięcej osób bezrobotnych stanowiły kobiety bez prawa do zasiłku, pozostające bez pracy w okresie dłuższym niż 24 miesiące, z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, zasadniczym zawodowym, posiadające staż pracy od 10 do 20 lat w wieku 45-54 lata. Osoby bezrobotne z orzeczonymi niepełnosprawnościami na terenie Powiatu Szczecineckiego stanowiły w 2022 roku niecałe 7% ogółu osób bezrobotnych, w tym również najwięcej było kobiet bez prawa o zasiłku, pozostających bez pracy w okresie dłuższym niż 24 miesiące, z posiadanym wykształceniem zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym i poniżej oraz mających staż pracy 10-20-letni w wieku 45-54 lat.

Analizę SWOT walki z bezrobociem jako problemem społecznym przedstawi poniższa tabela:

Tabela 2.3. Analiza SWOT walki z bezrobociem.

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w edukację i szkolenia mogą zwiększyć umiejętności pracowników, dostosowując je do wymagań dynamicznego rynku pracy, wysoko rozwinięte programy edukacyjne pozwalają na lepsze dopasowanie kwalifikacji do potrzeb gospodarki, co może skutkować efektywnym zmniejszeniem bezrobocia strukturalnego, • współpraca pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym a organizacjami pozarządowymi może stworzyć synergiczne rozwiązania w walce z bezrobociem. 	<ul style="list-style-type: none"> • niezadawalające programy pomocy społecznej, brak elastyczności w systemie zabezpieczenia społecznego oraz niewłaściwa polityka aktywizacji zawodowej mogą prowadzić do zwiększenia bezrobocia strukturalnego i społecznego, • brak równego dostępu do wysokiej jakości edukacji i szkoleń może zaostrzać nierówności społeczne.
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększone zainteresowanie edukacją online i kształceniem ustawicznym pozwala na elastyczne zdobywanie nowych umiejętności przez pracowników, dostęp do kursów online może pomóc w dostosowaniu się do zmieniających się wymagań rynku pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • postęp technologiczny i automatyzacja mogą prowadzić do redukcji miejsc pracy w niektórych sektorach, więc konieczne jest monitorowanie tego zjawiska i dostosowywanie programów edukacyjnych do nowych wymagań rynku pracy.

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza SWOT wskazuje na potrzebę skoordynowanych działań pomiędzy różnymi sektorami oraz podkreśla istotę elastyczności programów aktywizacji zawodowej. Walka z bezrobociem wymaga holistycznego podejścia, uwzględniającego edukację, aby dostosować się do zmieniających się warunków rynkowych.

Walka z bezrobociem wymaga współpracy między sektorem publicznym a prywatnym oraz partnerstwa społecznego. Solidne fundamenty edukacyjne, innowacyjność

i elastyczność rynku pracy są kluczowe dla budowania zrównoważonej i dynamicznej gospodarki, w której każdy ma szansę na rozwój zawodowy. Bezrobocie to złożony problem, ale skoncentrowane działania, świadome polityki społeczne i innowacyjne podejście mogą prowadzić do jego skutecznej redukcji.

Ubóstwo, definiowane jako brak wystarczających środków do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, stanowi największy problem społeczny. Względność tego problemu sprawia, że jego skutki są odczuwalne na różnych płaszczyznach społeczeństwa.

Ubóstwo wiąże się z brakiem bezpieczeństwa społecznego. Osoby żyjące w biedzie często doświadczają większego ryzyka przestępczości, a ubóstwo może być źródłem społecznych niepokojów. Walka z ubóstwem przyczynia się do zwiększenia stabilności społeczeństwa, zmniejszając potencjalne konflikty i napięcia społeczne. Ubóstwo wpływa na dostęp do edukacji, a co za tym idzie, ogranicza perspektywy zawodowe jednostek. Dzieci z rodzin ubogich mogą mieć trudności w dostępie do odpowiednich materiałów edukacyjnych, kursów dodatkowych czy pomocy psychologicznej, co wpływa na ich rozwój i szanse na zdobycie kwalifikacji zawodowych.

Warunki życia związane z ubóstwem mają negatywny wpływ na zdrowie. Brak dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej, odpowiedniego odżywiania i mieszkań odbija się na zdrowiu jednostek, co prowadzi do większej liczby problemów zdrowotnych i kosztów leczenia dla społeczeństwa. Problem ten jest także jednym z głównych źródeł nierówności społecznych. Osoby żyjące w biedzie mają ograniczone szanse na rozwój społeczny i ekonomiczny, co może skutkować utrzymaniem się nierówności w pokoleniach.

Spółeczeństwo, w którym znaczna część populacji żyje w ubóstwie, traci na potencjale ekonomicznym. Osoby te często nie mają środków na inwestycje w edukację, przedsiębiorczość czy rozwój umiejętności zawodowych, co hamuje ogólny rozwój gospodarczy. Ubóstwo często przenosi się z pokolenia na pokolenie, tworząc tzw. "cykl ubóstwa". Dzieci wychowujące się w warunkach ubóstwa mają mniejsze szanse na poprawę swojej sytuacji życiowej, co prowadzi do utrwalenia problemu na dłuższą metę.

Osoby biorące udział w ankiecie wskazały, że ubóstwo nie jest problemem najczęściej dotykającym społeczeństwo Powiatu Szczecineckiego. Zgromadzone informacje z Ośrodków Pomocy Społecznej obrazują odmienny stopień problemu. Wyłącznie w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białym Borze ubóstwo przez lata 2020-2022 kształtowało się na drugim miejscu i tylko jeden raz w 2018 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej Barwicach. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ze względu

na ubóstwo stanowi największą część ogółu. W MOPS-ie w Szczecinku do 2019 roku liczba osób wykazywała tendencję rosnącą, a od 2020 roku malejącą, a i tak liczba tych osób była powyżej tysiąca.

W MGOPS-ie w Bornem Sulinowie liczba osób dotkniętych ubóstwem i przez wzgląd na to korzystająca z pomocy kształtowała się następująco: W 2018 roku 91 osób, w 2019 roku 784 osób, w 2020 roku 546 osób, w 2021 roku 439 osób i w 2022 roku 488 osób. Tendencja W Gminie Grzmiącej i Szczecinku na przestrzeni badanych lat poziom liczby osób miał tendencję malejącą.

W MGOPS-ie w Białym Borze liczba osób ubogich korzystających z pomocy zmniejszała się do 2021 roku i w 2022 roku wzrosła o 108 osób w porównaniu do roku poprzedniego. W MGOPS-ie w Barwicach sytuacja kształtowała się podobnie, z tym, że w 2022 roku w stosunku do roku poprzedniego liczba osób korzystających z pomocy ze względu na ubóstwo wzrosła o 11.

Perspektywy walki z ubóstwem obejmują konieczność globalnej współpracy, inwestycji w rozwój społeczny i kontynuacji badań nad innowacyjnymi rozwiązaniami. Wprowadzenie technologii informatycznych, zrównoważonego rozwoju i zwiększonej efektywności programów społecznych mogą skutkować trwałym spadkiem poziomu ubóstwa.

W zglobalizowanym świecie, walka z ubóstwem wymaga współpracy państw, organizacji międzynarodowych i społeczności lokalnych. Budowanie sprawiedliwego społeczeństwa to proces długotrwały, lecz niezbędny dla stabilnego rozwoju ludzkości. W miarę jak społeczeństwa będą łączyć swoje siły, istnieje realna perspektywa zmniejszenia ubóstwa i stworzenia bardziej równomiernie rozwiniętego świata. Poniżej została przedstawiona analiza SWOT walki z ubóstwem.

Tabela 2.4. Analiza SWOT walki z ubóstwem.

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none">• skuteczne programy socjalne, takie jak świadczenia rodzinne czy pomoc żywnościowa, stanowią mocne narzędzie w zwalczaniu skrajnego ubóstwa,• inwestycje w edukację są siłą w zwalczaniu ubóstwa, ponieważ umożliwiają jednostkom zdobycie umiejętności potrzebnych do uzyskania lepszych szans na rynku pracy i poprawy jakości życia.	<ul style="list-style-type: none">• brak spójnej i skoordynowanej polityki społecznej może prowadzić do fragmentacji działań i utrudniać efektywną walkę z ubóstwem,• brak dostatecznej informacji i edukacji społeczeństwa na temat przyczyn i skutków ubóstwa może hamować akceptację działań mających na celu jego zwalczanie.
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none">• wspieranie rozwoju rynku pracy i przedsiębiorczości stwarza szanse na tworzenie nowych miejsc pracy oraz poprawę sytuacji ekonomicznej jednostek, a programy szkoleniowe mogą przygotować ludzi do nowych możliwości zawodowych,• wykorzystanie innowacyjnych technologii, takich jak aplikacje mobilne do edukacji czy platformy wspierające mikroprzedsiębiorczość, mogą zwiększyć efektywność działań walki z ubóstwem.	<ul style="list-style-type: none">• kryzysy ekonomiczne mogą zwiększyć poziom ubóstwa poprzez utratę miejsc pracy i pogorszenie ogólnej sytuacji ekonomicznej społeczeństwa,• nierówności społeczne i dyskryminacja mogą pogłębiać problem ubóstwa.

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza SWOT ukazuje konieczność budowy kompleksowej strategii, która uwzględni siły, słabości, okazje i zagrożenia. Wsparcie dla programów socjalnych, skoordynowana polityka społeczna, edukacja społeczeństwa oraz rozwój rynku pracy stanowią kluczowe elementy walki z ubóstwem. Jednocześnie, konieczne jest elastyczne dostosowywanie się do zmieniających się warunków, aby skutecznie zwalczyć ten problem społeczny.

Przemoc domowa stanowi jeden z najpoważniejszych problemów współczesnego społeczeństwa. Pomimo postępu cywilizacyjnego wiele osób nadal nie może czuć się bezpiecznie. Zjawisko to ma nie tylko negatywny wpływ na ofiary przemocy, ale również narusza bezpieczeństwo publiczne powodując rosnący strach, napięcie i dezintegrację. Związana jest z tym konieczność podjęcia zdecydowanych kroków na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej i zapewnienia bezpieczeństwa osobom zagrożonym.

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym przeciwdziałania przemocy domowej w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Przepisy tej ustawy wyznaczają ramy prawne działalności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz określają obowiązki organów administracji publicznej w tej dziedzinie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domową należy rozumieć jako jednorazowe lub powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.⁸

Przemoc jest także obecna w relacjach między jednostkami lub grupami ludzi. Występuje solidarnie we wszystkich grupach społecznych. W cyklu przemocy można wyróżnić: fazę narastania napięcia, w której zaczyna się pojawiać agresja, następnie występuje faza ostrej przemocy, w której występuje wybuch tej agresji. Ostatnim elementem jest faza miodowego miesiąca, kiedy sprawca przeprasza i obiecuje poprawę. W trakcie ostatniej fazy przemocy, ofiary często wycofują się ze swoich słów, wstydzą się, przez co ich zachowanie wydaje się irracjonalne.

⁸ Opracowanie własne na podstawie Ustawy dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Dz. U. z 2021 poz. 1249 z późn. zm., art. 2.

Przeciwdziałanie przemocy domowej może przynieść wymierne skutki w postaci zminimalizowania nadużyć już od przedszkola, poprzez środowiska takie jak miejsca pracy, kończąc na większych grupach społecznych.

Strategia przeciwdziałania przemocy domowej powinna uwzględniać zarówno profilaktykę, jak i pomoc ofiarom oraz ściganie sprawców. Konieczne jest zaangażowanie społeczności, władz lokalnych, organizacji pozarządowych oraz świadczeniodawców usług, aby wspólnie działać na rzecz ochrony wszystkich osób, które znajdują się w sytuacji przemocy domowej. Długotrwałe starania mające na celu wyeliminowanie tego problemu są niezbędne, aby stworzyć społeczeństwo wolne od przemocy i troszczące się o dobrostan każdego jego członka.

Działając w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy, w okresie od 01.01.2018 r. do dnia 31.12.2022 roku wszczęto w Powiecie Szczecineckim ogółem 466 procedur „Niebieska Karta”.

Tabela 2.5. Ilość wszczętych procedur Niebieskiej Karty na terenie Powiatu Szczecineckiego w latach 2018-2022.

Lp.	Gmina	Ilość wszczętych procedur Niebieskiej Karty				
		2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
1.	MIASTO SZCZECINEK	57	54	71	67	49
2.	GMINA SZCZECINEK	18	10	10	6	9
3.	BORNE SULINOWO	12	9	8	10	10
4.	BARWICE	13	10	8	5	7
5.	BIAŁY BÓR	6	5	4	8	8
6.	GRZMIĄCA	4	6	7	1	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pozyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Szczecineckiego.

Punkt Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego działa jako komórka organizacyjna Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku. W punkcie realizowane są zadania poradnictwa specjalistycznego, m.in.: dla osób doznających przemocy, osób

stosujących przemoc domową, rodziców biologicznych dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej, osób z niepełnosprawnościami, a także dla każdej osoby z terenu Powiatu Szczecineckiego potrzebującej pomocy i wsparcia. Centrum w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zatrudnia specjalistę pracy socjalnej, trzech psychologów, dwóch terapeutów–pedagogów, mediatora, terapeutę uzależnień oraz prawnika.

Z nieodpłatnego poradnictwa mogą skorzystać wszystkie pełnoletnie osoby i ich rodziny z terenu Powiatu Szczecineckiego znajdujące się w trudnej, kryzysowej sytuacji. W roku 2022 z poradnictwa specjalistycznego skorzystało łącznie ok. 450 osób, z czego większość regularnie uczęszczała na terapię lub kilkakrotnie korzystała z poradnictwa, np. prawnego.

Pozostałe działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Szczecineckim:

- prowadzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie działająca przy Punkcie Konsultacyjnym w Szczecinku,
- prowadzenie programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób doznających przemocy realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz doznających przemocy,
- prowadzenie programu korekcyjno–edukacyjnego oraz psychologiczno-terapeutycznego dla sprawców przemocy w rodzinie, który jest realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku,
- prowadzenie zajęć w ramach „szkoły dla rodziców”,
- szkolenie oraz podnoszenie kompetencji przez kadre ośrodków świadczących pomoc rodzinom, w których wystąpił problem przemocy w rodzinie,
- posiadanie możliwości skorzystania z miejsc w dwóch Specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Województwa Zachodniopomorskiego - w Białogardzie i Świnoujściu,
- hostel z miejscami noclegowymi przeznaczony dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej ze szczególnym uwzględnieniem osób doznających przemocy. Hostel posiada miejsca dla 5 osób.

Patronka Sp. z o.o. w Szczecinku, ul. Lelewela 11 – w ramach zakładu działa poradnia terapii uzależnień od alkoholu i współuzależnienia w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Ponadto pacjenci korzystać mogą z dziennego oddziału Terapii uzależnienia od alkoholu oraz stacjonarnego oddziału uzależnienia od alkoholu.

Zespoły interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej:

- Zespół Interdyscyplinarny w Szczecinku, ul. Wiejska 4,
- Zespół Interdyscyplinarny w Białym Borze, ul. Nadrzeczna 2a,
- Zespół Interdyscyplinarny w Barwicach, ul. Czaplinecka 14,
- Zespół Interdyscyplinarny w Bornem Sulinowie, ul. Lipowa 6,
- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Szczecinek, ul. Pilska 3,
- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Grzmiąca, ul. 1-go Maja 7.

Zespoły Interdyscyplinarne realizują działania określone w gminnych programach przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy.

Ośrodki Pomocy Społecznej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku,
- Miejsko - Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach,
- Miejsko - Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie,
- Miejsko - Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Białym Borze,
- Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku,
- Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Grzmiącej.

Sąd Rejonowy w zakresie rozpoznawania spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, w tym, m.in.: dotyczących regulacji stosunków prawnych w rodzinie, demoralizacji i czynów karalnych nieletnich, kierowania osób uzależnionych na przymusowe leczenie w trybie stacjonarnym lub ambulatoryjnym. Ponadto, kuratorzy Sądu Rejonowego w Szczecinku współpracują z instrukcjami pomocowymi z całego Powiatu, informują osoby pokrzywdzone na temat możliwości i form pomocy oraz osoby doznającej przemocy o ich prawach i wskazują konkretne instytucje pomocowe.

Szkoły podejmują działania w zakresie realizacji szkolnych programów wychowania, których elementem składowym jest realizacja szkolnych programów profilaktyki uzależnień.

Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy Domowej w Szczecinku, ul. Armii Krajowej 29, realizuje zadania takie jak: konsultacje w zakresie spraw indywidualnych i interwencje w instytucjach, motywowanie osób doznających przemocy w procesie zmian, udzielanie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy i sposobów rozwiązywania problemów, wspieranie psychiczne, zachęcanie do aktywnego działania, kierowanie do odpowiednich instytucji, bezpłatna pomoc prawna i psychologiczna.

Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem udziela pomocy w następującym zakresie:

- organizowanie i finansowanie pomocy prawnej, w tym alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów,
- pokrywanie kosztów związanych z psychoterapią, pomocą psychologiczną,
- pokrywanie kosztów związanych z kształceniem w szkołach i przedszkolach publicznych, w żłobkach i klubach dziecięcych,
- organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe,
- finansowanie okresowych dopłat do bieżących zobowiązań czynszowych i innych opłat,
- przyznawanie bonów żywnościowych, pokrywanie kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej,
- finansowanie kosztów zorganizowanego wyjazdu uprawnionego małoletniego,
- finansowanie kosztów wyjazdu osoby uprawnionej wraz z małoletnim,
- zakup urządzeń i wyposażenia domowego.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna prowadząca terapię dzieci i młodzieży w zależności od rozpoznanych potrzeb oraz zapewniające pomoc psychologiczno-pedagogiczną dzieciom i młodzieży z grup ryzyka oraz ich rodzicom.

Pozostałe instytucje udzielające pomocy osobom doświadczającym przemocy:

- Stowarzyszenie Fundusz Tratwa w Szczecinku, ul. Wiejska 4,
- miejskie i gminne świetlice środowiskowe,
- Miejska i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- punkty konsultacyjne dla rodzin z problemem przemocy w rodzinie,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Prokuratura Rejonowa w Szczecinku,
- związki wyznaniowe, kościoły.

Strategia rozwiązywania problemów Powiatu Szczecineckiego w obszarze przeciwdziałania przemocy powinna być skupiona wokół trzech strategicznych obszarów:

- prewencji, czyli działania ukierunkowane na wykluczanie przyczyn wnikania w przemoc oraz zmniejszanie ryzyka wystąpienia,
- interwencji, czyli pomocy osobom doświadczającym przemocy,
- integracji, czyli pomoc ukierunkowanej na pomoc osobom uwikłanym w przemoc polegającą na redukcji powstałych szkód wywołanych przez uwikłanie w problem i zapewnienie pełnego powrotu do prawidłowego pełnienia ról społecznych.

Cele szczegółowe

- prewencji:
 1. rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy w rodzinie, profilaktyka, zmiana postaw i stereotypów poprzez kampanie społeczne.
 2. działania mające na celu promowanie i wdrożenia prawidłowych metod wykonawczych.
 3. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy.
- interwencji:
 1. zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy dla rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie,
 2. działania edukacyjne kierowane do osób doznających przemocy domowej,
 3. realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej,
 4. zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
 5. udostępnianie baz teleadresowych wchodzących w obręb powiatu gmin do dnia 30 stycznia i 31 lipca każdego kolejnego roku.
- integracji:
 1. praca z osobą stosującą przemoc wobec bliskich – działania terapeutyczne, korekcyjno-edukacyjne, psychologiczno-terapeutyczne,
 2. budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 3. podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przemocy w rodzinie.

Wypracowana strategia wymaga współpracy i zaangażowania zarówno jednostek, jak i społeczeństwa jako całości. Stanowią one część długoterminowego planu, który dąży do eliminacji przemocy społecznej i stworzenia bezpiecznego i sprawiedliwego społeczeństwa.

Na podstawie przeprowadzonej ankiety, osoby biorące w niej udział wskazały, że w głównej mierze udzielanie wsparcia osobom zagrożonym występowaniem przemocy, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie zachowań przemocowych, zwiększanie informacji o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy mogłyby posłużyć jako najskuteczniejsze do zapobiegania przemocy. Natomiast optymalnymi działaniami dla osób doświadczających przemocy domowej, według ankietowanych, są o zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, psychologicznego, zapewnienie schronienia ofiarom przemocy oraz izolowanie sprawców.

W MOPS-ie w Szczecinku liczba osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na doświadczanie przemoc w rodzinie kształtowała się kolejno: w 2019 roku 63 osoby, w 2020 roku 45 osób, w 2021 roku 20 osób, w 2022 roku 34 osoby i w 2023 roku 16 osób. W MGOPS-ie w Bornem Sulimowie sytuacja była następująca: w 2018 roku 12 osób, w 2019 roku 18 osób, w 2020 roku 11 osób, w 2021 roku również 11 osób i w 2022 roku 0 osób. W Gminie Grzmiącej tylko w 2018 roku i 2019 roku występowały wartości wskazujące na korzystanie z pomocy ze względu na przemoc, a w pozostałych latach wartości były zerowe.

W MGOPS-ie w Białym Borze w 2020 roku i w 2021 roku nie było osób korzystających z pomocy ze względu na przemoc, ale w 2022 roku takich osób już było 4. W Gminie Szczecinek w każdym z badanych lat liczba osób wynosiła 0. W MGOPS-ie w Barwicach natomiast w 2018 roku osób korzystających z pomocy było 17, w 2019 roku 0, w 2020 0, w 2021 roku 1 osoba i w 2022 roku 0.

Tabela 2.6. Analiza SWOT walki z przemocą w rodzinie:

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none">• profesjonalizacja kadr oraz silna koalicja zbudowana wokół obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie,• rozwinięty system działań prewencyjnych, w tym upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy i możliwości uzyskania pomocy.	<ul style="list-style-type: none">• niedostateczna oferta długofalowego i interdyscyplinarnego wsparcia na poziomie działań integracyjnych służących stabilizacji sytuacji rodziny,• niespójność procedur reagowania kluczowych podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałania przemocy.
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none">• zwiększenie skuteczności działań w obszarze przemocy w rodzinie poprzez włączanie podmiotów działających w koalicji na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom,• kampanie społeczne prowadzone w obszarze problematyki przemocy.	<ul style="list-style-type: none">• zwiększone ryzyko wypalenia zawodowego pracowników służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy,• wysoki poziom akceptacji społecznej dla przejawów przemocy w życiu społecznym, w tym w procesie wychowywania dziecka.

Źródło: Opracowanie własne.

Uwydatnienie konieczności budowy kompleksowej strategii walki z przemocą domową, obejmującej zarówno aspekty prawne, jak i społeczne, współpraca międzyinstytucjonalna, edukacja społeczeństwa, wykorzystanie nowoczesnych technologii i eliminacja stygmatyzacji ofiar stanowią kluczowe elementy skutecznego zwalczania przemocy domowej. Współdziałanie społeczeństwa, organizacji pozarządowych i instytucji państwowych jest niezbędne w dążeniu do stworzenia bezpiecznego środowiska dla ofiar i eliminacji przemocy w rodzinie.

Osoby z niepełnosprawnościami stanowią integralną część społeczeństwa, a budowanie inkluzywnego środowiska to nie tylko obowiązek etyczny, lecz także fundament dla zrównoważonego rozwoju społeczeństwa. Pomoc osobom z niepełnosprawnościami obejmuje szereg działań, które mają na celu eliminację barier, wsparcie w codziennym funkcjonowaniu oraz zapewnienie równych szans.

Pierwszym krokiem w pomocy tym osobom jest dostosowanie środowiska, w którym żyją. To obejmuje zarówno przestrzenie publiczne, jak i prywatne miejsca zamieszkania. Ruchome schody, windy, dostosowane toalety czy ścieżki bez barier to elementy infrastruktury, które eliminują fizyczne bariery i umożliwiają pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym.

Wspieranie edukacji na temat różnych rodzajów niepełnosprawności, korzystania z odpowiednich języków oraz promowanie inkluzji w szkołach to kluczowe działania. Świadomość społeczeństwa na temat potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnościami jest fundamentem dla tworzenia przyjaznego środowiska.

Zapewnienie dostępu do rynku pracy i eliminacja dyskryminacji w miejscu pracy są kluczowymi elementami pomocy osobom z niepełnosprawnościami. Elastyczne warunki zatrudnienia, dostosowane miejsca pracy czy specjalistyczne szkolenia to środki, które sprzyjają równości szans na rynku pracy. Osoby z niepełnosprawnościami często wymagają specjalistycznej opieki zdrowotnej i rehabilitacji. Dostępność wysokiej jakości usług medycznych, fizjoterapii czy psychoterapii jest niezbędna dla poprawy jakości życia i samodzielności osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Rozwój innowacyjnych technologii, takich jak technologie asystujące, aplikacje mobilne czy specjalistyczne urządzenia, otwiera nowe możliwości dla osób z niepełnosprawnościami. Te rozwiązania pozwalają na większą niezależność i uczestnictwo w życiu społecznym. Wsparcie dla inicjatyw społecznych, kulturalnych i sportowych skierowanych do tych osób sprzyja ich integracji społecznej. Tworzenie przestrzeni dla wyrażania się poprzez sztukę, sport czy działalność społeczną jest ważnym elementem pomocy i wspierania pasji.

Zapewnienie pełni praw osobom z niepełnosprawnościami to fundament w walce o ich równość i godność. Ochrona przed dyskryminacją, zapewnienie dostępu do edukacji i pracy oraz respektowanie praw tych osób to kluczowe aspekty wsparcia.

Pomoc osobom z niepełnosprawnościami nie polega jedynie na usuwaniu bieżących barier, lecz także na tworzeniu struktur i kultury, które uwzględniają różnorodność zdolności

i doświadczeń. W perspektywie długofalowej społeczeństwo, które akceptuje i wspiera różnorodność, staje się bardziej zrównoważone, sprzyjające rozwojowi i bardziej ludzkie.

Wyniki ankiety i interpretacja danych udostępnionych przez Ośrodki Pomocy Społecznej znajdujące się na terenie Powiatu Szczecineckiego oraz Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności pozwoliły na przybliżenie tematu problemów związanych z niepełnosprawnościami oraz pomocą osobom starszym.

Wśród ankietowanych 18,60% ogółu zadeklarowało, że posiada orzeczoną niepełnosprawność. Z punktu widzenia tworzenia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest to zjawisko pozytywne, ponieważ istotnym było, aby osoby z niepełnosprawnościami również wskazały problemy z jakimi borykają się w największym stopniu w życiu codziennym i kierunki działań, które Powiat powinien podjąć w ramach umożliwienia im pełniejszego życia w społeczeństwie.

Według osób biorących udział w ankiecie problemy wynikające z niepełnosprawności znajdują się na czwartym miejscu jako te, z którymi można spotkać się na terenie Powiatu Szczecineckiego. Głównym zdaniem ankietowanych trzema problemami, z którymi borykają się osoby ze względu na orzeczoną niepełnosprawność to samotność i/lub brak wsparcia, bariery funkcjonalne (architektoniczne, techniczne i w komunikowaniu się) oraz transportowe, brak miejsc pracy dla osób z orzeczoną niepełnosprawnością. Trzema głównie wytypowanymi działaniami, które mogłyby być podjęte na rzecz osób z niepełnosprawnością na terenie Powiatu Szczecineckiego i tym samym umożliwiając im pełniejszy udział w życiu społecznym to: większy dostęp do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną i rehabilitacji leczniczej, zwiększenie liczby ofert pracy i miejsc pracy, większa liczba ofert pracy i miejsc pracy, likwidacja barier funkcjonalnych (architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się) i barier transportowych.

Na podstawie danych udostępnionych z Ośrodków Pomocy Społecznej problemy związane z orzeczoną niepełnosprawnością na terenie Powiatu Szczecineckiego również zajmują trzecie-czwarte miejsce. Największy udział liczby osób korzystających z pomocy ze względu na orzeczoną niepełnosprawność w latach 2018-2022 była zarejestrowana w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku, a najmniejsza liczba osób była w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Barwicach. Różnice między tymi dwoma gminami w liczbie osób ze względu na poszczególne lata były praktycznie dziesięciokrotne i wynosiły szczególnie, w 2018 roku w Mieście Szczecinek 915 osób, w 2019 roku 836 osób,

w 2020 roku 738 osób, w 2020 roku 662 osoby i w 2022 roku 663 osoby, natomiast w Barwicach w 2018 roku było 90 osób, w 2019 roku również 90 osób, w 2020 roku 73 osoby, w 2021 roku 49 osoby i w 2022 roku 61 osób. Może mieć na to wpływ liczba ludności, która to w Szczecinku sięga ponad 40 tysięcy, a w Barwicach niecałe 4 tysiące. W pozostałych gminach liczba osób kształtowała się następująco: w Gminie Szczecinek w 2018 roku 108 osób, w 2019 roku 100 osób, w 2020 roku 73 osoby, w 2021 roku 67 osób i w 2022 roku 74 osoby, w Gminie Biały Bór w 2018 roku 275 osób, w 2019 roku 334 osoby, w 2020 roku 281 osób, w 2021 roku 196 osób i w 2022 roku 189 osób, w Gminie Grzmiącej w 2018 osób 280 osób, w 2019 roku 133 osoby, w 2020 roku 164 osoby, w 2021 roku 120 osób i w 2022 roku 83 osoby, w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej było zarejestrowanych w 2018 roku 459 osób, w 2019 roku 23 osoby, w 2020 roku 210 osób, w 2021 roku 175 osób i w 2022 roku 147 osób.

Z informacji udostępnionych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wynika, że w 2018 roku osoby przed 16 rokiem życia miały w największej ilości orzeczoną niepełnosprawność ze względu na symbol 12-C, tj. 43 osoby, z tego 21 osób w przedziale wiekowym 4-7, 11-I, tj. 41 osoby, z tego 31 osób w przedziale wiekowym 8-16 lat i 07-S, tj. 39 osób, z tego 17 w przedziale wiekowym 0-3 lat.

Natomiast osoby powyżej 16 roku życia w 2018 roku w większości miały orzeczoną niepełnosprawność ze względu na symbol 05-R, w tym w stopniu umiarkowanym 241 osób. Ze względu na tę przyczynę niepełnosprawności najwięcej osób było w przedziale wiekowym 60 lat i więcej, większą grupę osób ze względu na płeć stanowiły kobiety, ze względu na wykształcenie osoby z wykształceniem zasadniczym, a ze względu na zatrudnienie osoby niezatrudnione. Drugą i trzecią grupę osób ze względu na przyczynę niepełnosprawności stanowią osoby z orzeczoną niepełnosprawnością o symbolu 02-P i 07-S i są to osoby w większości ze stopniem umiarkowanym. W przypadku symbolu 02-P przeważa liczba osób w przedziale wiekowym 41-60, a symbolu 07-S w przedziale 60 lat i więcej i są to w większości mężczyźni. Liczba osób ze względu na wykształcenie przeważa w przypadku tych dwóch symboli niepełnosprawności z wykształceniem podstawowym i zasadniczym i są to osoby w większości niezatrudnione.

W 2019 roku liczba osób z niepełnosprawnościami poniżej 16 roku życia wyniosła 262 osób, z czego największą grupę stanowiły osoby z orzeczoną niepełnosprawnością 12-C, tj. 42 osoby, w tym najwięcej osób było w grupie wiekowej 4-7 lat. Drugą grupą osób ze względu na orzeczoną niepełnosprawność to osoby z niepełnosprawnością 10-N,

tj. 35 osób, w tym najwięcej osób w przedziale wiekowym 8-16 lat. Osób z orzecznym symbolem niepełnosprawności 04-O było 30, w tym najwięcej w przedziale wiekowym 8-16 lat.

Osób z niepełnosprawnościami powyżej 16 roku życia było ogółem w 2019 roku 1470. Najwięcej osób stanowiły te z orzecznym symbolem niepełnosprawności 05-R w stopniu umiarkowanym. W przypadku tej grupy osób przeważają te w przedziale wiekowym 60 i więcej, z wykształceniem średnim i bez zatrudnienia. Kolejnymi grupami osób przeważającymi w liczbie ogółem są te z orzecznymi symbolami 02-P i 07-S i w obu przypadkach są to w większości osoby z orzeczeniem w stopniu umiarkowanym, w przedziale wiekowym 60 lat i więcej z tym, że w symbolu 02-P przeważają osoby z wykształceniem zasadniczym, a w symbolu 07-S z wykształceniem podstawowym i w dwóch przypadkach są to osoby w większości bez zatrudnienia.

W 2020 roku osób z niepełnosprawnościami poniżej 16 roku życia było ogółem 249. Najwięcej z orzecznym symbolem niepełnosprawności stanowiły osoby z 11-I, tj. 46 osób, w tym najczęściej w przedziale wiekowym 8-16 lat, 12-C, tj. 36 osób, w tym w przedziale wiekowym 4-7 i 8-16 lat (taka sama liczba osób, czyli 17) i 10-N, tj. 31 osób, w tym w przedziale w wiekowym 8-16 lat.

Osób powyżej 16 roku życia w 2020 roku było łącznie 1390. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby z orzecznym symbolem niepełnosprawności 05-R, tj. 452 osoby w tym w większości w stopniu umiarkowanym. Grupę tych osób stanowiły osoby w większości w przedziale wiekowym 60 lat i więcej, ze względu na płeć kobiety, ze względu na wykształcenie osoby posiadające zasadnicze wykształcenie i bez zatrudnienia. Dwoma kolejnymi grupami osób z największą liczbą ludności były te z orzecznym symbolem niepełnosprawności 02-P i 07-S, również w większości ze stopniem umiarkowanym i w przedziale wiekowym 60 lat i więcej, i w tym przypadku w większości byli to mężczyźni, z wykształceniem w większości podstawowym i bez zatrudnienia.

W 2021 osób poniżej 16 roku życia było ogółem 209, a najliczniejszą grupę osób ze względu na orzecznym symbol niepełnosprawności stanowiły te z orzecznym 12-C, tj. 37 osób, w tym najwięcej w przedziale wiekowym 8-16 lat, 11-I 32 osoby, w tym najwięcej w przedziale wiekowym 8-16 lat oraz 05-R, tj. 27 osób, w tym najwięcej w przedziale wiekowym 4-7, 8-16 lat, tj. po 10 osób.

Osób powyżej 16 roku życia było ogółem w 2021 roku 1462, z tego najwięcej z orzeczoną niepełnosprawnością o symbolu 05-R. W tej grupie osób przeważały osoby z orzeczonym stopniem umiarkowanym, w przedziale wiekowym 60 lat i więcej, z wykształceniem zasadniczym i bez zatrudnienia. Drugą grupę osób ze względu na przyczynę niepełnosprawności stanowiły osoby z orzeczonym symbolem 02-P, w tym najwięcej osób ze stopniem znacznym, w przedziale wiekowym 60 lat i więcej, w większości kobiety, z wykształceniem podstawowym i bez zatrudnienia. Osoby z symbolem 07-S stanowiły trzecią grupę ludzi ze względu na przyczynę niepełnosprawności, w tym w większości w stopniu umiarkowanym, w przedziale wiekowym 60 lat i więcej, mężczyźni, z wykształceniem zasadniczym i bez zatrudnienia.

W roku 2022 osób poniżej 16 roku życia na terenie Powiatu Szczecineckiego było ogółem 203. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby z orzeczonym symbolem 12-C, tj. 38 osób, najwięcej w przedziale 0-3, 4-7 lat (w obu grupach po 15 osób). Dwoma kolejnymi grupami osób z jedną z najliczniejszych ze względu na orzeczoną przyczynę niepełnosprawności są te, które mają symbol 10-N i 11-I i występowały najczęściej w przedziale wiekowym 8-16 lat.

Wśród osób powyżej 16 roku życia najwięcej w 2022 roku było z orzeczonym symbolem niepełnosprawności 05-R, tj. 437, w tym najwięcej w przedziale wiekowym 60 i więcej, z wykształceniem w większości średnim, bez zatrudnienia. Dwoma kolejnymi grupami osób były te z orzeczonym symbolem 02-P oraz 07-S i najwięcej osób było w przedziale wiekowym 60 lat i więcej, z tym, że w przypadku symbolu 02-P przeważała liczba osób z wykształceniem średnim, a w przypadku 07-S liczba osób z wykształceniem podstawowym. W obu przypadkach w większości osoby były bez zatrudnienia. Wszystkie trzy grupy osób charakteryzują się przewagą orzeczeń wydanych ze względu na orzeczony stopień umiarkowany.

Na podstawie wszystkich danych za lata 2018-2022 udostępnionych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności można stwierdzić, iż tendencja wzrostowa wydawanych orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia utrzymywała się do 2020 roku, po czym zaczęła występować tendencja spadkowa. Liczba orzeczeń wydanych dla osób poniżej 16 roku życia na przestrzeni badanych lat utrzymuje tendencję spadkową.

Informacje udostępnione z Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2022 wskazują, że osoby bezrobotne z niepełnosprawnościami stanowiły niecałe 7% ogółu, z tym w większości są to mężczyźni bez prawa do zasiłku. W większości są to osoby pozostające bez pracy powyżej

24 miesięcy z poziomem wykształcenia podstawowym, zasadniczym zawodowym o stażu pracy 10-20 lat w przedziale wiekowym 45-54. Najwięcej osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w 2022 roku stanowiły osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności i na przestrzeni lat 2018-2022 tendencje wzrostowa utrzymuje się od 2021 roku. W przypadku osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności tendencja zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jest malejąca na przestrzeni pięciu badanych lat.

Długotrwała lub ciężka choroba w dużej mierze przyczynia się do orzekania niepełnosprawności. W MOPS-ie w Szczecinku w latach 2018-2022 osób zgłoszonych ze względu na tę przyczynę było kolejno w latach: 1097, 988, 939, 848, 735. W MGOPS-ie w Bornem Sulinowie liczba osób kształtowała się następująco: w 2018 roku 396, w 2019 roku 343, w 2020 roku 304, w 2021 roku 292, w 2022 roku 301. W Gminie w Grzmiącej liczba osób korzystających z pomocy ze względu na tę przyczynę miała tendencję spadkową do 2021 roku, a w 2022 roku liczba ta zwiększyła się o 2 osoby w porównaniu do roku poprzedniego. Liczba osób korzystających z pomocy w MGOPS-ie w Białym Borze w 2019 roku wzrosła o 37 w porównaniu do roku poprzedniego, do 2021 tendencja była spadkowa, a w 2022 roku liczba ta wzrosła a o 19 względem roku poprzedniego. W GOPS-ie w Szczecinku tendencja malejąca liczby osób korzystających z pomocy ze względu na tę przyczynę utrzymywała się na przestrzeni wszystkich badanych lat. Podobna sytuacja była w MGOPS-ie w Barwicach z tym, że w 2022 roku liczba osób wzrosła o 12 w porównaniu do 2021 roku.

Analiza SWOT może być użytecznym narzędziem do zrozumienia sytuacji osób z niepełnosprawnościami oraz identyfikowania obszarów, które mogą być ulepszone lub wymagają uwagi.

Tabela 2.7. Analiza SWOT pomocy osobom z niepełnosprawnościami.

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none">• kierowanie przez Powiat coraz większej uwagi na prawa i potrzeby osób z niepełnosprawnościami, co sprzyja podejmowaniu efektywnych działań,• świadomość społeczna - rośnie świadomość społeczeństwa dotycząca sprawiedliwości społecznej i integracji osób z niepełnosprawnościami, co pomaga w budowaniu bardziej przyjaznego środowiska.	<ul style="list-style-type: none">• brak dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w budynkach publicznych, transporcie publicznym i innych miejscach publicznych utrudnia codzienne funkcjonowanie,• osoby z niepełnosprawnościami często napotykać na trudności w dostępie do wysokiej jakości edukacji, co ogranicza ich możliwości rozwoju zawodowego.
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none">• uczestnictwo w programach szkoleniowych, pomocy prawnej i promocji społecznej, osoby niepełnosprawne mają szansę na zwiększenie świadomości o swoich prawach i zdolnościach,• wzrost świadomości społecznej poprzez kampanie społeczne i aktywizm pomagają w budowaniu większej świadomości i akceptacji dla osób z niepełnosprawnościami.	<ul style="list-style-type: none">• ograniczone fundusze mogą stanowić barierę dla realizacji programów i inicjatyw mających na celu poprawę warunków życia osób z niepełnosprawnościami,• w przypadku braku odpowiednich programów i polityki, osoby z niepełnosprawnościami mogą nadal doświadczać marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza SWOT w kontekście pomocy osobom z niepełnosprawnościami jest użyteczna, ponieważ umożliwia zrozumienie obecnej sytuacji i wyzwania związane ze środowiskiem, w którym funkcjonują oraz dostarcza informacji potrzebnych do opracowania skutecznych strategii i inicjatyw wspierających tę grupę społeczną.

W miarę starzenia się społeczeństwa, rośnie potrzeba skoncentrowania uwagi na pomocy osobom starszym. Ludzie w podeszłym wieku często doświadczają różnych wyzwań związanych ze zdrowiem, mobilnością, a także samodzielnym funkcjonowaniem. Istotne jest zatem zrozumienie roli, jaką pełni społeczeństwo i instytucje publiczne w zapewnieniu osobom starszym wsparcia, godności i jakości życia.

Pierwszym kluczowym elementem pomocy osobom starszym jest zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej. W miarę postępującego wieku zwiększa się ryzyko chorób przewlekłych i schorzeń. Konieczne jest rozwijanie systemów opieki zdrowotnej dostosowanych do potrzeb seniorów, w tym dostępu do specjalistycznych lekarzy i regularnych badań profilaktycznych.

Wspieranie mobilności seniorów jest równie ważne, aby umożliwić im aktywne uczestnictwo w społeczeństwie. Infrastruktura miejska powinna być dostosowana do potrzeb osób starszych, obejmując chodniki przystosowane dla wózków inwalidzkich, windy w budynkach, a także bezpieczne przejścia dla pieszych. Ponadto, programy transportowe dla seniorów mogą zminimalizować ich izolację społeczną, umożliwiając udział w różnych wydarzeniach kulturalnych czy społecznych.

W dzisiejszym świecie technologii, wsparcie dla osób starszych może również przybrać formę innowacyjnych rozwiązań. Aplikacje i urządzenia do monitorowania zdrowia, inteligentne domy dostosowane do potrzeb seniorów oraz szkolenia z obsługi nowoczesnych technologii mogą poprawić jakość ich życia i poczucie bezpieczeństwa.

Ważnym aspektem pomocy dla osób starszych jest także promowanie aktywności społecznej. Kluby seniora, warsztaty czy spotkania towarzyskie tworzą warunki do nawiązywania nowych relacji i utrzymania aktywnego stylu życia. Warto również docenić doświadczenie seniorów, zachęcając ich do udziału w programach edukacyjnych lub wolontariackich, co przyczynia się do zwiększenia poczucia własnej wartości.

Istotnym aspektem jest także społeczne zrozumienie potrzeb i wyzwań osób starszych. Eliminacja stereotypów dotyczących starzenia się oraz promowanie empatii i szacunku wobec seniorów są kluczowe dla budowania społeczeństwa opartego na wartościach solidarności i troski o innych.

Na podstawie wyników przeprowadzonej ankiety problemy związane ze starzeniem się społeczeństwa znajdują się na szóstym miejscu jako najczęściej spotykane na terenie Powiatu Szczecineckiego. Osoby starsze według ankietowanych borykają się w głównej mierze z chorobami, samotnością, ograniczonym dostępem do usług opiekuńczych, placówek rehabilitacyjnych, opieki medycznej, poradni specjalistycznych.

Tabela 2.8. Analiza SWOT pomocy osobom starszym.

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none">• osoby starsze często dysponują bogatym doświadczeniem życiowym i mądrością, co może stanowić ogromne bogactwo dla społeczeństwa,• starsi ludzie często korzystają z szerokiej sieci wsparcia społecznego, w tym rodziny, przyjaciół, sąsiadów, co może być istotnym wsparciem emocjonalnym i praktycznym.	<ul style="list-style-type: none">• starsze osoby często doświadczają problemów zdrowotnych, co może wpływać na ich niezależność i sprawność fizyczną,• brak aktywności społecznej i izolacja społeczna stanowią poważne wyzwania dla wielu osób starszych, szczególnie w przypadku utraty bliskich osób.
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none">• nowoczesne technologie, takie jak inteligentne urządzenia domowe czy aplikacje zdrowotne, mogą poprawić jakość życia osób starszych, umożliwiając im samodzielne funkcjonowanie,• tworzenie programów aktywizacyjnych takich jak kursy, zajęcia czy warsztaty, może dostarczyć osobom starszym szansę na rozwijanie swoich zainteresowań i utrzymanie aktywnego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none">• rosnąca liczba osób starszych może prowadzić do niedoboru kadry medycznej i opiekuńczej, co może stanowić zagrożenie dla jakości opieki,• zagrożenia związane z nadużyciami finansowymi, zaniedbywaniem czy dyskryminacją wobec osób starszych wymagają skutecznych środków ochrony prawnej.

Źródło: Opracowanie własne.

Działania związane z rozwinięciem pomocy obejmującej zaspokojenie codziennych potrzeb życiowych i zapewnieniem kontaktów z otoczeniem, uwrażliwieniem społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych oraz aktywizacja, integracja społeczna oraz udział osób starszych w życiu społecznym to według ankietowanych kluczowe aspekty, które przyczyniłyby się w największym stopniu do pełniejszego udziału osób starszych w życiu

społecznym. Na podstawie danych zawartych w informacjach udostępnionych przez Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Szczecineckiego związane z korzystaniem z pomocy społecznej, wynika, że częściowo problemy osób starszych mogą być odzwierciedlone w danych na temat ubóstwa i długotrwałej lub ciężkiej choroby.

Pomoc osobom starszym to nie tylko kwestia opieki zdrowotnej, ale także stworzenia społeczeństwa, które szanuje i wspiera seniorów we wszystkich sferach życia. Działania te wymagają zaangażowania społecznego, instytucji publicznych i innowacyjnych rozwiązań, aby zbudować bardziej przyjazne i zintegrowane społeczeństwo dla wszystkich pokoleń.

Wspieranie rodzin oraz rozwój skutecznych systemów pieczy zastępczej to kluczowe elementy budowania społeczeństwa, w którym dzieci rozwijają się w bezpiecznych i kochających środowiskach. Obejmuje to nie tylko reagowanie na sytuacje kryzysowe, ale również zapobieganie rozpadowi rodzin i zapewnianie odpowiednich warunków dla rozwoju dzieci w przypadkach, gdy pozostawanie w rodzinie biologicznej nie jest możliwe.

Wspieranie rodzin to kompleksowy proces, który obejmuje dostarczanie zasobów, edukacji, a także wsparcia emocjonalnego. Programy edukacyjne i szkoleniowe dla rodziców pomagają budować umiejętności wychowawcze, podnoszą świadomość na temat zdrowia psychicznego i dostarczają praktycznych narzędzi do radzenia sobie z trudnościami. Równocześnie, dostarczanie środków finansowych, opieki zdrowotnej oraz mieszkań socjalnych tworzy warunki do stabilności rodziny.

W przypadkach, gdy istnieje konieczność odebrania dziecku opieki rodzicielskiej, system pieczy zastępczej staje się niezwykle istotny. Rodzina zastępcza powinna oferować bezpieczne środowisko, które sprzyja rozwojowi dziecka. Kluczowym aspektem jest staranne dopasowanie dzieci do rodzin zastępczych, biorąc pod uwagę ich potrzeby, zainteresowania i historię życia.

System pieczy zastępczej powinien również działać w partnerstwie z biologicznymi rodzinami, zachęcając do utrzymania kontaktów dziecka z jego korzeniami. To współpraca i wsparcie dla rodziców biologicznych są istotne w procesie przekształcania pieczy zastępczej w długofalową opcję dla dziecka.

Wnioski płynące z doświadczeń w obszarze wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej pokazują, że skuteczne podejście wymaga holistycznego spojrzenia na potrzeby dzieci i ich rodzin. Włączenie różnych sektorów społeczeństwa oraz kontynuowanie badań i doskonalenie praktyk są kluczowe dla budowy systemu opieki nad dziećmi, który naprawdę służy ich dobru i rozwojowi. Wspieranie rodzin i system pieczy zastępczej stanowią nie tylko

reakcję na kryzys, ale także inwestycję w przyszłość społeczeństwa, w którym każde dziecko ma szansę rozwijać się w pełni swojego potencjału.

Z obszaru rodzinnej pieczy zastępczej zasadne było rozpoznanie pojawiającego się w skali kraju problemu - pozyskiwania odpowiedniej ilości kandydatów na rodziców zastępczych przy jednoczesnej konieczności wprowadzania systemu deinstytucjonalizacji. W wyniku tego w ankiecie zawarto dwa pytania mające przybliżyć problematykę powyższego zjawiska na terenie Powiatu Szczecineckiego oraz umożliwić pozyskanie wiedzy na temat sytuacji, w której ankietowany, pomimo obaw, zdecydowałby się na podjęcie roli rodzica zastępczego.

W badaniu wzięło udział 77,5 % kobiet oraz 22,5 % mężczyzn. W większości były to osoby w wieku od 41 do 59 lat. Jest to zatem wiek stabilizacji życiowej, szczytu kariery zawodowej, a jednocześnie rozważań o dalszej sytuacji życiowej i sprawczości. Należy zatem uznać, że grupę badanych stanowili potencjalni kandydaci na rodziców zastępczych. Ponadto, 64% ankietowanych stanowiły osoby z wyższym wykształceniem, co może świadczyć o rozsądnym i świadomym wyborze, co do tematyki rodzicielstwa zastępczego.

Z analizy odpowiedzi wynika, iż największymi trudnościami w podjęciu decyzji o pozostaniu rodziną zastępczą są: poczucie odpowiedzialności za dzieci, towarzyszące problemy opiekuńczo-wychowawcze i brak odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Powyższe informacje świadczą o wysokiej świadomości problematyki pieczy zastępczej potencjalnych kandydatów na rodziców zastępczych. Stanowi to zatem jednocześnie walor do podjęcia wyzwania pozyskania właśnie takich osób. Odpowiedzi ukazują również przewidywane działania, jakie należy podjąć, aby wesprzeć osoby decydujące się na trud rodzicielstwa zastępczego pomimo tych trudności.

Istotną rolę w procesie rekrutacji odgrywa profesjonalna kadra specjalistów przygotowanych do pracy z rodziną, a także wszelkie możliwe formy wsparcia dla istniejących rodzin zastępczych celem budowania poczucia bezpieczeństwa w każdej zaistniałej sytuacji. Analiza powyższych odpowiedzi sugeruje także na zasadność złamania stereotypów społecznych dotyczących wysokich standardów mieszkaniowych wymaganych do ustanowienia rodziny zastępczej przy jednoczesnym zaspokojeniu niezbędnych potrzeb dziecka.

Ankietowani wskazują, że poszerzenie wiedzy z zakresu rodzicielstwa zastępczego (48% badanych), możliwość podjęcia zatrudnienia w ramach prowadzonej rodziny zastępczej (33,3 % badanych), a także potrzeba umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej z najbliższej rodziny (32,4% badanych) zachęciłyby do podjęcia decyzji o zastaniu rodziną zastępczą.

W związku z tym powinno się poszerzyć edukację mieszkańców Powiatu Szczecineckiego z zakresu rodzicielstwa zastępczego. Wybór odpowiedzi potwierdza, że działania ustawodawcy w zakresie podejścia roli rodzica zastępczego w formie zawodowej są właściwym kierunkiem rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. Kandydaci oczekiwaliby zawierania umów na zawodową rodzinę zastępczą w związku z podjęciem takiej decyzji. Stabilność finansowa w zakresie zawieranych umów daje poczucie z jednej strony stabilizacji zawodowej, z drugiej zaś zaspokaja potrzebę świadczenia pomocy dzieciom.

Z badania wynika również, że ważnym aspektem dla ankietowanych jest wsparcie dziecka z najbliższego otoczenia w rodzinie. Zasadny jest więc kierunek pracy specjalistów w zakresie pozyskiwania kandydatów dla dziecka z jego najbliższego otoczenia, co chroni dziecko przed niepotrzebnym umieszczeniem w formie instytucjonalnej, a jednocześnie jest spójne z działaniami deinstytucjonalizacji.

Na podstawie danych udostępnionych przez Ośrodki Pomocy Społecznej wynika, że liczba osób zgłaszających się o pomoc ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa kształtowała się na III-V miejscu. W MOPS-ie w Szczecinku w 2018 roku liczba osób wyniosła 797 i w 2019 wzrosła do 1123. W kolejnych latach utrzymywała się tendencja spadkowa. W MGOPS-ie w Bornem Sulinowie w trzech pierwszych badanych latach liczba osób korzystających z pomocy z miała tendencję spadkową, a od 2021 roku tendencja była rosnąca. W Gminie Grzmiącej liczba osób wynosiła kolejno: w 2018 roku 247, w 2019 roku 177, w 2020 roku 179, w 2021 roku 114, w 2022 roku 67. W Białym Borze tendencja osób zgłaszających się do Ośrodka ze względu na ochronę macierzyństwa do 2021 roku była malejąca, zaś w 2022 roku wzrosła. W GOPS-ie w Szczecinku i MGOPS-ie w Barwicach pozycja ochrony macierzyństwa jako przyczyny zgłaszania się osób o pomoc społeczną kształtowała się na piątym miejscu, w porównaniu z innymi problemami społecznymi.

Liczba osób zgłaszających się o pomoc społeczną ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego nie kształtuje się na wysokim poziomie. W MOPS-ie w Szczecinku osób zgłoszonych w 2018 roku było 244, w 2019 roku 262, w 2020 roku 187, w 2021 roku 178, w 2022 roku 136. W MGOPS-ie w Bornem Sulinowie liczba osób miała tendencję spadkową do 2020 roku, a w kolejnych latach wzrosła. W Gminie Grzmiącej osób korzystających z pomocy było w 2018 roku 79, w 2019 roku 47, w 2020 roku 58, w 2021 roku 42, w 2022 roku 25. W MGOPS-ie w Białym Borze liczba osób kształtowała się następująco: w 2018 roku 105, w 2019 roku 115, w 2020 roku 119, w 2021 roku 77, w 2022 roku 79. Na terenie Gminy Szczecinek liczba osób w latach

2018-2022 była następująca: 9, 12, 8, 5, 7. W MGOPS-ie w Barwicach liczba osób korzystających z pomocy miała tendencję spadkową.

Tabela 2.9. Analiza SWOT wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none"> • zaangażowanie specjalistów we właściwe rozpoznanie indywidualnej sytuacji dziecka i rodziny, które wymaga wsparcia w systemie pieczy zastępczej poprzez indywidualne rozpoznanie sytuacji, zastosowanie grupy rodzinnej, genogramu, • rozdzielenie zadań specjalistów na specjalistów oceniających i specjalistów wspierających, w tym zadań psychologów oraz specjalistów pracy z rodziną. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wystarczającej liczby rodzin zastępczych, aby sprostać wszystkim potrzebom, co prowadzi do nadmiernego obciążenia tych, które są dostępne lub utrzymania instytucjonalnych form pieczy zastępczej, • dzieci opuszczające pieczę zastępczą mogą napotykać trudności w przystosowaniu się do samodzielnego życia i utrzymania stabilności.
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości społecznej na temat rodzinnej pieczy zastępczej, • opiekunowie zastępczy mogą stanowić pozytywne wzorce dla dzieci, które mogą rozwijać umiejętności i wartości, których wcześniej nie doświadczały. 	<ul style="list-style-type: none"> • niska świadomość społeczna problemu z zakresu rzeczywistych powodów umieszczeń dzieci w rodzinie zastępczej, • mały dostęp do specjalistów, długie kolejki oczekiwania na diagnozy z zakresu niedostosowania społecznego, a także z zakresu zadań NFZ, ze szczególnym uwzględnieniem psychiatrii dziecięcej.

Źródło: Opracowanie własne.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza funkcjonująca na terenie Powiatu Szczecineckiego została utworzona w 1972 roku pod nazwą Dom Dziecka. W roku 2001 na mocy Uchwały Rady Powiatu została przekształcona w Wielofunkcyjną Placówkę Pomocy Rodzinie, tym samym stając się jednostką organizacyjną Powiatu nieposiadającą osobowości prawnej, prowadzoną w formie jednostki budżetowej.

W roku 2007 Powiat Szczecinecki uzyskał tymczasową zgodę Wojewody Zachodniopomorskiego na prowadzenie socjalizacyjnej placówki opiekuńczo-wychowawczej. Dzięki realizacji programu naprawczego, bazę lokalową placówki oraz zakres jej funkcjonowania dostosowano do obowiązujących przepisów i poziomu wymaganych standardów, w związku z czym w styczniu 2011 Starosta szczecinecki otrzymał od Wojewody Zachodniopomorskiego zezwolenie na prowadzenie placówki na czas nieokreślony.

Z końcem roku 2010 osiągnięto również standard w zakresie ilości dzieci umieszczonych w placówce, określony rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19.10.2007 r. zakładający, że w placówce socjalizacyjnej może jednocześnie przebywać nie więcej niż 30 dzieci.

Po zmianie przepisów i wejściu w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, od 01 stycznia 2012 roku placówka funkcjonuje w systemie pieczy instytucjonalnej i łączy w sobie typ interwencyjny, specjalistyczno-terapeutyczny oraz socjalizacyjny. W 2020 roku osiągnięto także standard w ilości przebywających wychowanków w ilości 14.

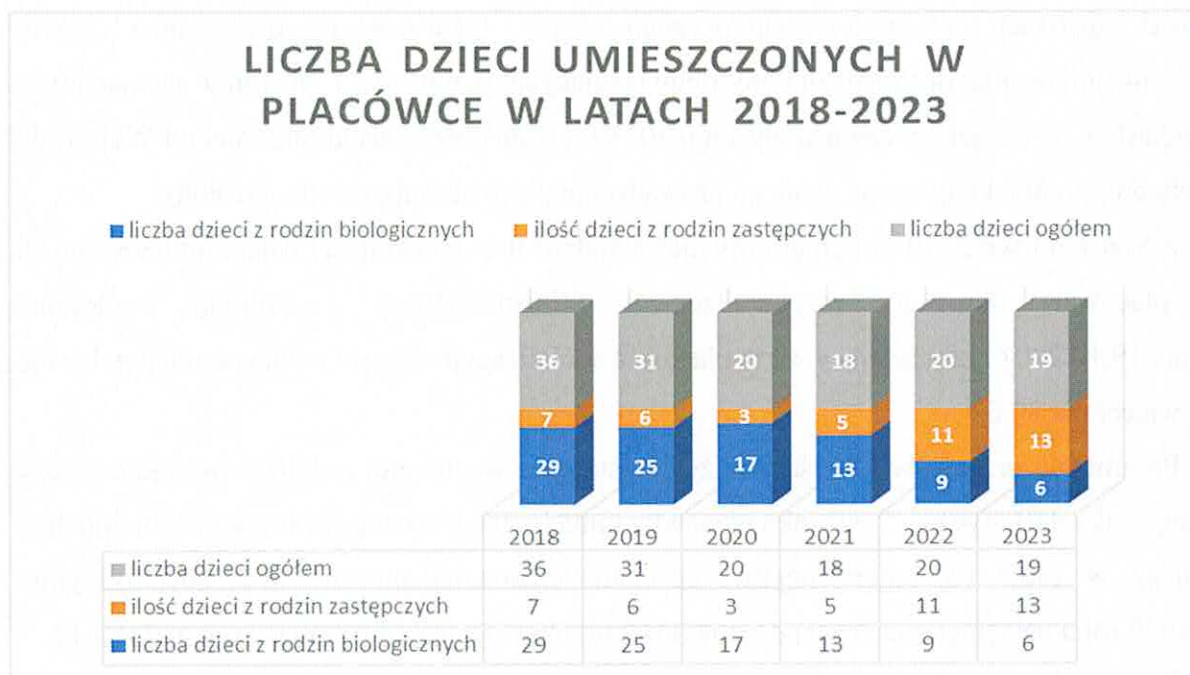
Dnia 01 lipca 2020 r. zgodnie z Uchwałą Rady Powiatu z dnia 20 marca 2020 r. placówka została wcielona w strukturę organizacyjną Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie stając się wydziałem instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza ma za zadanie zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania, a także zaspokajanie jego potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych, zagwarantowanie mu dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, objęcie go działaniami terapeutycznymi oraz zapewnienie możliwości korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Placówka odpowiada ponadto za realizację, przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny, planu pomocy dziecku, umożliwienie mu kontaktu z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej, podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny lub w przypadku, gdy dziecko ma uregulowaną sytuację prawną, znalezienie mu rodziny adopcyjnej (obowiązek zgłoszenia informacji o dziecku do ośrodka adopcyjnego), a także realizowanie różnych działań, które mają za cel zbliżania dziecka do rodziny.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami nie umieszcza się w placówce dzieci poniżej 10 roku życia, chyba że zgodnie z art. 95 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w placówce umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

Wykres 2.1. Liczba dzieci umieszczonych w placówce w latach 2018-2023.

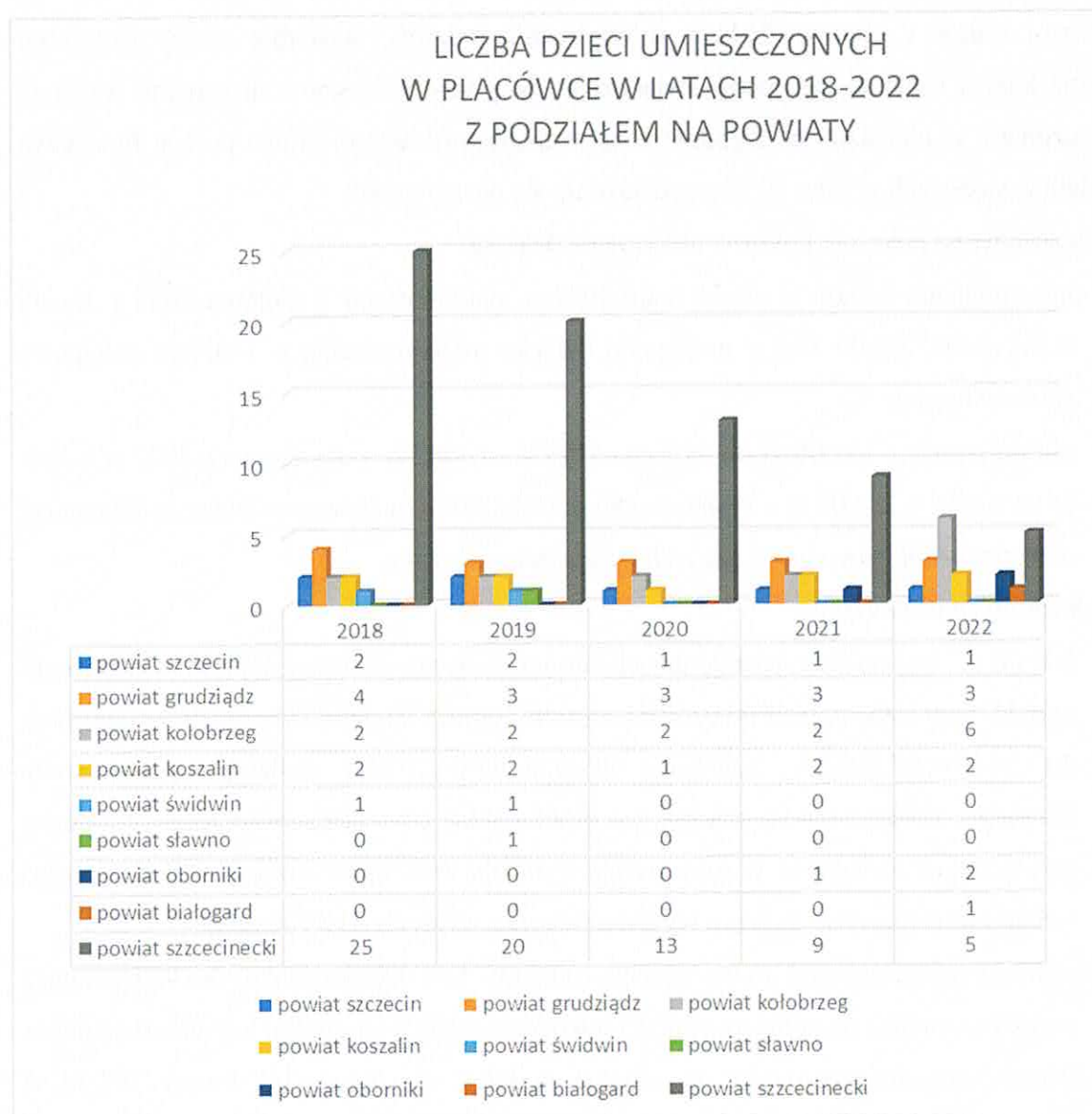

Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie danych można zauważyć, że liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej ma tendencję spadkową. Jest to związane z faktem, iż od 2020 roku zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ograniczono liczbę wychowanków przebywających w placówce do 14 osób. Z analizy tych samych danych wynika, że dzieci, które są zabierane bezpośrednio ze środowiska rodzinnego jest mniej. W porównaniu do 2018 roku liczba ta spadła prawie czterokrotnie, natomiast w przypadku dzieci przyjętych do placówki z rodzin zastępczych liczba ta wzrosła prawie dwukrotnie.

Kolejny wykres przedstawia liczbę dzieci umieszczonych w placówce z podziałem na Powiaty. Zauważalną różnicę widać w ilości dzieci umieszczonych z Powiatu Szczecineckiego. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat widać, że jest ich zdecydowanie mniej. Natomiast przybywa więcej dzieci z innych Powiatów.

Wykres 2.2. Liczba dzieci umieszczonych w placówce w latach 2018-2022 z podziałem na powiaty.

Źródło: Opracowanie własne.

Z analizy danych ankietowych wynika, że najczęściej postrzeganym negatywnym zjawiskiem odnoszącym się do dzieci i młodzieży są uzależnienia, alkohol, papierosy oraz środki odurzające. Odpowiedź taką wskazało 63,70% badanych. Na drugim miejscu znalazły się zaniedbania wychowawcze wskazane przez 56,90% osób. Kolejnym niepokojącym zjawiskiem dotyczącym dzieci i młodzieży jest bezproduktywne spędzanie czasu wolnego wskazane przez 53,90% badanych. Aż 52% osób biorących udział w ankiecie wskazało,

że umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej może być jednym z działań zmniejszających występowanie wyżej wymienionych zjawisk.

Świadczenia w rodzinnej pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zapewnia każdej rodzinie zastępczej świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka. Zgodnie z obowiązującymi aktami prawa pomoc finansowa dla rodzin zastępczych w roku 2022 przedstawiała się następująco:

świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka:

- nie mniej niż 746,00 zł do 31 maja 2022 r., natomiast od 1 czerwca 2022 r. kwota ta wynosiła 785,00 zł - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- nie mniej niż 1 131,00 zł do 31 maja 2022 r., natomiast od 1 czerwca 2022 r. kwota ta wynosiła 1 189,00 zł - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

dodatek wychowawczy:

- 500,00 zł - na każde małoletnie dziecko umieszczone w pieczy zastępczej; świadczenie to było wypłacane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dla rodzin zastępczych do dnia 31.05.2022 r., natomiast od dnia 01.06.2022 r. dodatek wychowawczy dla rodzin zastępczych wypłacany jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, liczba wypłaconych świadczeń w roku oceny wyniosła 845, całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie dodatku wychowawczego wyniosła 417 730,25 zł,
- rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 227,00 zł do 31 maja 2022 r., natomiast od 1 czerwca 2022 r. kwota ta wynosiła 239,00 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka, rodzinie zastępczej zawodowej na dziecko umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 227,00 zł do 31 maja 2022 r., a od 1 czerwca 2022 r. kwota ta wynosiła 239,00 zł miesięcznie.

Według ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka Starosta może przyznać:

1. dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, całkowita kwota przyznanego dofinansowania w roku 2022 wyniosła 9 411,67 zł,
2. świadczenia na pokrycie:
 - niezbędnych kosztów związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej, całkowita kwota przyznanego świadczenia w roku 2022 wyniosła 26 625,70 zł.
 - kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo, całkowita kwota przyznanego świadczenia w roku 2022 wyniosła 13 250,00 zł.

Zawodowe rodziny zastępcze, w których umieszczonych było powyżej 3 dzieci, zgodnie ze wspomnianą ustawą, otrzymywały w Centrum środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej wydatkom ponoszonym przez rodzinę zastępczą zawodową na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanymi z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych wydatków przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej, umieszczonych w rodzinie zastępczej wraz z osobami tworzącymi tę rodzinę zastępczą. Zasady przyznawania powyższych środków reguluje ww. Zarządzenie Starosty Szczecineckiego. Zasadność tych środków musi zostać potwierdzona w opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzinie zawodowej Starosta może raz do roku przyznać, także świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, gdy wymaga tego poprawa warunków zamieszkania dzieci umieszczonych w zawodowej rodzinie zastępczej bądź w przypadku konieczności pozyskania miejsc dla kolejnych dzieci, które będą umieszczone w tej rodzinie.

Kolejną formą wsparcia dla zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych jest możliwość zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W przypadku, gdy w zawodowej rodzinie zastępczej przebywa powyżej 3 dzieci, Starosta zatrudnia osobę do pomocy dla zawodowej i niezawodowej rodziny zastępczej. Ponadto, gdy w rodzinnym domu dziecka przebywa więcej niż 4 dzieci, Starosta zatrudnia również osobę do pomocy.

W Powiecie Szczecineckim w 2022 r. funkcjonowało 9 rodzinnych domów dziecka i 4 zawodowe rodziny zastępcze, w tym 3 zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.

II.2. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.

Określenie działań strategicznych zmierza w kierunku zabezpieczenia potrzeb socjalnych mieszkańców Powiatu Szczecineckiego, podniesieniu poziomu ich życia i przeciwdziałaniu jego obniżeniu, które może być spowodowane utratą możliwości zarobkowania, chorobą, inwalidztwem, starością, zwiększonym obciążeniem rodzinnym, bezradnością oraz innymi sytuacjami losowymi.

Głównym celem strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w Powiecie Szczecineckim i destabilizujących życie mieszkańców. Zapewnienie odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania osób i rodzin jest podstawowym zadaniem efektywnej polityki lokalnej. Zintensyfikowanie działań pomocy społecznej ma na uwadze doprowadzenie świadczeniobiorców do życiowego usamodzielniania i umiejętności rozwiązywania własnych problemów.

Cele strategiczne:

1. Działanie w obszarze pomocy społecznej:

- stworzenie warunków osobom i rodzinom do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, którym nie są w stanie sprostać samodzielnie.

2. Działanie w obszarze opieki nad osobami niepełnosprawnymi.

- trwała poprawa sytuacji osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie im odpowiednich warunków do samodzielnego, pełnego i czynnego udziału w życiu społecznym.

3. Działanie w obszarze rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej:

- stworzenie warunków do wychowania, rozwoju i wsparcia dzieci pozbawionych trwale lub czasowo opieki rodziców naturalnych.

CEL STRATEGICZNY 1

Stworzenie sprawnego systemu pomocy społecznej pomagającego osobom i rodzinom przezwyciężyć trudności życiowe, których nie są w stanie pokonać samodzielnie.

Podstawowym celem szeroko pojętej pomocy społecznej jest zapewnienie godziwej egzystencji osobom niebędącym w stanie samodzielnie lub przy pomocy najbliższej rodziny właściwie funkcjonować w środowisku społecznym. Problem dotyczy przede wszystkim osób w podeszłym wieku, z niepełnosprawnościami, bezradnych w sprawach życiowych (z powodu różnych uwarunkowań psychospołecznych) oraz dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Idealnym rozwiązaniem jest podniesienie aktywności zawodowej społeczeństwa, pełna rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami oraz eliminacja zjawisk patologicznych w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska przemocy wobec bliskich osób. Biorąc pod uwagę sytuacje wyjściową, nawet przy intensywnych, połączonych działaniach w tym kierunku wszystkich powołanych do tych zadań instytucji i organizacji, efektów należy oczekiwać w odległej perspektywie czasowej. Do czasu osiągnięcia tych efektów założone cele należy realizować poprzez: minimalizowanie zjawiska bezrobocia, aktywizację osób długotrwale bezrobotnych, pomoc w osiągnięciu samodzielności dzieciom wychowującym się poza rodziną naturalną, zapewnienie wsparcia młodzieży z rodzin dysfunkcyjnym – młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, zapewnienie opieki instytucjonalnej osobom w podeszłym wieku oraz niesprawnym, pozbawionym opieki lub posiadającym ją w niewystarczającym zakresie, minimalizowanie zjawiska ubóstwa i innych negatywnych zjawisk społecznych.

Z uwagi na ograniczone w stosunku do rzeczywistych potrzeb środki finansowe, należy aktywnie poszukiwać możliwości dofinansowania z innych źródeł (fundacje, udział w programach rządowych, pozyskiwanie środków z funduszy europejskich). Również podjęcie szerokiej współpracy ze wszystkimi podmiotami, które w swych programach działania koncentruje na pomocy socjalnej, pozwoli na większe wykorzystanie posiadanych w środowisku lokalnym zasobów finansowych, rzeczowych i ludzkich.

Kierunek 1

Integrowanie działań różnych podmiotów w środowiskach lokalnych w zakresie rozwijania różnych form pomocy społecznej.

Zadania:

- gromadzenie i aktualizowanie danych o instytucjach i organizacjach pozarządowych zajmujących się wspieraniem osób i rodzin w rozwiązywaniu problemów życiowych,
- inicjowanie tworzenia nowych organizacji pozarządowych i grup samopomocowych,
- promowanie programów lokalnych z zakresu rozwiązywania problemów związanych z zagrożeniami społecznymi.

Przewidywane efekty:

- wzrost uczestnictwa społeczności lokalnych w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- wzrost efektywności działań samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych,
- powstanie systemu informacji o potrzebach środowiska,
- upowszechnianie świadomości o zagrożeniach społecznych wśród pracowników instytucji i przedstawicieli organizacji,
- powstanie programów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych,
- pozyskanie środków z zewnątrz na realizację programów pomocowych.

Kierunek 2

Działania mające na celu minimalizowanie zjawiska bezrobocia, tworzenie miejsc pracy, prowadzenie programów aktywizujących, ubóstwa oraz podnoszące jakość życia mieszkańców.

Zadania:

- rozwój umiejętności zawodowych poprzez programy edukacyjne i szkoleniowe,
- wsparcie przedsiębiorczości, szczególnie małych i średnich przedsiębiorstw,
- aktywizacja zawodowa oferująca doradztwo i szkolenia dla osób bezrobotnych,
- inwestycje w infrastrukturę społeczną, tj. edukację i opiekę zdrowotną.

Przewidywane efekty:

- zwiększenie zatrudnienia i szans na znalezienie pracy,
- obniżenie wskaźników ubóstwa, szczególnie wśród pracowników o niskich zarobkach,
- podniesienie poziomu życia i społeczeństwa,
- stworzenie stabilnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-ekonomicznego,
- poprawa warunków życia mieszkańców,
- zmniejszenie zależności od pomocy społecznej dzięki programom wsparcia.

Kierunek 3

Współdziałanie ze służbami socjalnymi, instytucjami rynku pracy i instytucjami w zakresie uzyskiwania informacji o występowaniu negatywnych zjawisk społecznych.

Zadania:

- analiza sprawozdawczości prowadzonej przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- analiza potrzeb zmierzająca do określenia niezbędnej infrastruktury społecznej do realizacji zadań pomocy społecznej,
- ustalenie zasad współpracy przy wymianie informacji między instytucjami i organizacjami,
- rozpoznanie głównych problemów społecznych,
- organizowanie spotkań informacyjnych zespołów w pracowników ośrodków pomocy społecznej, PCPR, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się pomocą społeczną,
- analiza przyczyn korzystania z pomocy społecznej,
- analiza sprawozdawczości instytucji rynku pracy dotyczącej bezrobocia.

Przewidywane efekty

- rozpoznanie źródeł zagrożeń życia społecznego na terenie Powiatu,
- określenie rzeczywistych potrzeb w zakresie infrastruktury społecznej,
- zwiększenie efektywności działania i szybkości reagowania służb społecznych na problemy środowiska,
- podejmowanie działań związanych z aktywizacją zawodową i utworzeniem nowych miejsc pracy,
- wykorzystanie uzyskanych danych do pracy nad rozwijaniem powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Kierunek 4

Tworzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, a także rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia dla określonych potrzebami grup społecznych.

Planowane działanie ma na celu eliminację podstawowego problemu ludzi w podeszłym wieku oraz przewlekle chorych - braku opieki niezbędnej dla egzystencji, poprzez zapewnienie form opieki instytucjonalnej dostosowanych do sytuacji danej osoby. Ma na celu także pomoc osobom bezdomnym, długotrwale bezrobotnym i uzależnionym. Instytucjonalne formy opieki mają stanowić dla osób samotnych i niezaradnych życiowo ekwiwalent opieki sprawowanej powszechnie w społeczeństwie przez rodziny nad jej starszymi i niezaradnymi członkami bądź uzupełniać te opieki do niezbędnego poziomu.

Zadania:

- usprawnienie opieki nad ludźmi starszymi i przewlekle chorymi w środowisku,
- rozwój różnego rodzaju form opieki i wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych, bezdomnych i uzależnionych,
- koordynacja działań wszystkich podmiotów udzielających pomocy (organizacje pozarządowe, publiczna służba zdrowia, jednostki pomocy społecznej),
- zapewnienie instytucjonalnej opieki osobom starszym, bezdomnym i uzależnionym poprzez sieć placówek specjalistycznych.

Przewidywane efekty:

- zapewnienie opieki w środowisku osobom niezdolnym do samodzielnej egzystencji z racji wieku, choroby i niepełnosprawności,
- zapewnienie systemu wsparcia osobom bezdomnym i uzależnionym poprzez tworzenie, wspieranie i prowadzenie funkcjonujących w tym celu organizacji i instytucji,
- zmniejszenie zapotrzebowania na hospitalizacji na oddziałach przewlekłych,
- utrzymanie więzi rodzinnych i towarzyskich, najczystiej zerwanych wskutek wyjazdu członka społeczności do domu pomocy społecznej lub innego ośrodka,
- aktywizacja społeczna osób starszych i przewlekle chorych, których stan zdrowia pozwala na uczestnictwo w klubach, świetlicach, zajęciach terapii zajęciowej.

Kierunek 5

Działania mające na celu zmniejszenie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy.

Zadania:

- rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy w rodzinie, profilaktyka,
- zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy dla rodzin, w których występuje problem przemocy,
- ochrona ofiar przemocy w rodzinie - zwiększenie efektywności pracy z rodzin,
- budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy,
- praca ze sprawcami przemocy w rodzinie - oddziaływania terapeutyczne, korekcyjne oraz edukacyjne,
- usprawnienie i ujednoczenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Szczecineckim,
- zwiększenie dostępności do usług specjalistycznych dla osób w kryzysie.

Przewidywane efekty:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- kompleksowa, interdyscyplinarna pomoc rodzinie, w której występuje przemoc,
- zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy rodzinom,
- ochrona osób doznających przemocy od bliskich,
- zmiana zachowania osób stosujących przemoc,
- zmiana postaw społecznych poprzez szeroko rozumiane działania profilaktyczne,
- specjalistyczne przeszkolenie osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy,
- rozwinięcie współpracy między instytucjami i organizacjami z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- szeroko rozumiane wsparcie dla osób będących w kryzysie.

Kierunek 6

Wspieranie i rozwijanie aspiracji edukacyjnych i życiowych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, schronisk dla nieletnich i innych.

Zadania:

- wspieranie usamodzielnianych wychowanków poprzez pracę socjalną, wsparcie w osiągnięciu warunków mieszkaniowych i świadczenia przewidziane przepisami prawa,
- poszukiwanie różnych ścieżek dodatkowego wsparcia wychowanków z wykorzystaniem programów krajowych i w ramach środków europejskich,
- tworzenie i rozwój mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków,
- współpraca z instytucjami i organizacjami w kierunku wspierania wychowanków placówek i rodzin zastępczych w procesie usamodzielnienia,
- współpraca z pracodawcami i instytucjami rynku pracy w celu zabezpieczenia rozwoju zawodowego wychowanków.

Przewidywane efekty:

- umiejętność samodzielnego funkcjonowania w środowisku usamodzielnianych wychowanków,
- uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych usamodzielnianych osób,
- podjęcie zatrudnienia przez pełnoletnich usamodzielnionych wychowanków,
- wykorzystanie zasobów infrastruktury społecznej i gospodarczej w środowisku lokalnym dla zapewnienia pełnej samodzielności osobom usamodzielnianym,
- wykorzystanie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym w usamodzielnianiu wychowanków z orzeczonym stopniem niepełnosprawności,
- uzyskanie odpowiedniego poziomu edukacyjnego, doksztalcanie się i szkolenie w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych.

CEL STRATEGICZNY 2

Stworzenie osobom z niepełnosprawnościami warunków do samodzielnego pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Integracja osób z niepełnosprawnościami ze społeczeństwem wymaga pomocy w pokonywaniu wielu przeszkód wynikających z ich ograniczeń fizycznych oraz poziomu świadomości społeczeństwa. Niezbędna jest taka pomoc, która zapewniłaby możliwie największą samodzielność osobom niepełnosprawnym, pełny dostęp do uczestnictwa w życiu społecznym, edukacji, zatrudnieniu i możliwość samorealizacji. Pomoc powinna zmierzać do zapewnienia samodzielności fizycznej, psychicznej, społecznej i zawodowej. Realizacja tych założeń wymaga szeregu zintegrowanych działań ze strony samorządów lokalnych, administracji rządowej i organizacji pozarządowych.

Kierunek 1

Działania edukacyjne w stosunku do ogółu społeczeństwa.

Zadania:

- promowanie zdrowego trybu życia informowanie o zagrożeniach powodujących

- powstanie niepełnosprawności,
- kształtowanie świadomości i edukacja społeczności lokalnych i służb publicznych w zakresie problemów osób z niepełnosprawnościami,
 - informowanie osób niepełnosprawnych i ich rodzin o prawach i uprawnieniach,
 - wypracowanie kierunków działań edukacyjnych dla pozostałej młodzieży, rodziców i pedagogów.

Przewidywane efekty:

- zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej problemów osób z niepełnosprawnościami,
- lepsze przygotowanie służb publicznych do udzielania pomocy osobom z niepełnosprawnościami,
- nabycie przez młodzież wiedzy z zakresu profilaktyki i zdrowego stylu życia,
- tworzenie przez młodzież wiedzy z zakresu profilaktyki i zdrowego stylu życia,
- tworzenie przez młodzież grup środowiskowych propagujących zdrowy styl życia,
- pozyskanie do współpracy liderów młodzieżowych,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich najbliższego otoczenia,
- pozyskanie wolontariuszy do pomocy osobom z niepełnosprawnościami.

Kierunek 2

Poszerzenie oferty usług rehabilitacji leczniczej.

Zadania:

- likwidacja barier architektonicznych, w jak największej liczbie budynków użyteczności publicznej,
- tworzenie ośrodków rehabilitacyjnych i ośrodków wsparcia,
- doposażenie ośrodków rehabilitacyjnych i gabinetów fizjoterapeutycznych w niezbędny sprzęt rehabilitacji.

Przewidywane efekty:

- zwiększenie ofert usług rehabilitacyjnych i ich dostępności w środowisku zamieszkania,
- poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami i zwiększenie ich aktywności,
- zmniejszenie liczby osób oczekujących na kompleksową rehabilitację,
- zwiększenie liczby osób korzystających z rehabilitacji poza miejscem zamieszkania w formie sanatoriów i turnusów,
- pomoc w uzyskaniu dostępu do rehabilitacji leczniczej.

Kierunek 3

Tworzenie odpowiednich warunków sprzyjających społecznej integracji i edukacji dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami.

Zadania:

- dokonanie pełnej diagnozy w zakresie liczby dzieci i młodzieży wymagającej kształcenia w systemie integracyjnym,
- likwidacja barier architektonicznych i społecznych w dostępie do infrastruktury w środowisku lokalnym,
- rozwój infrastruktury umożliwiającej integrację społeczną i edukację na wszystkich poziomach edukacji,
- tworzenie i wdrażanie programów psychoedukacyjnych na rzecz działań w różnych grupach społecznych sprzyjających integracji i edukacji osób z niepełnosprawnościami,
- ograniczenie nauczania indywidualnego w domu w wyjątkowych sytuacjach,
- uzyskanie szczegółowych informacji na temat lokalizacji placówek edukacyjnych pozbawionych barier architektonicznych,
- likwidacja barier transportowych.

Przewidywane efekty:

- uzyskanie pełnych informacji dotyczących potrzeb w zakresie kształcenia integracyjnego na wszystkich poziomach nauczania,

- wprowadzenie ciągłości kształcenia integracyjnego na wszystkich poziomach kształcenia,
- ułatwienie dostępu do obiektów użyteczności publicznej przede wszystkim przedszkoli i szkół, do których uczęszczają dzieci z niepełnosprawnościami,
- zwiększenie liczby oferowanych usług kompleksowej edukacji i rehabilitacji,
- podniesienie wiedzy i świadomości na temat problematyki osób z niepełnosprawnościami oraz kształtowanie pozytywnych postaw wobec tych osób,
- przygotowanie osób z niepełnosprawnościami do samodzielnego życia,
- wyjście dzieci i młodzieży z domów i ich przebywanie w środowiskach rówieśniczych.

Kierunek 4

Działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami i niezależności ekonomicznej tych osób.

Zadania:

- dofinansowanie stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnych,
- udzielanie dotacji wspierających dla osób z niepełnosprawnościami,
- organizowanie kursów kwalifikacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami,
- tworzenie i funkcjonowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- tworzenie i funkcjonowanie Zakładów Aktywizacji Zawodowej,
- wsparcie zakładów pracy chronionej i pracodawców na otwartym rynku pracy w zakresie dostępności i udoskonalenia miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami,
- aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami,
- podniesienie poczucia własnej wartości oraz przydatności na rynku pracy osób z niepełnosprawnościami,
- przekazywanie wiedzy o korzyściach płynących z zatrudniania osób z niepełnosprawnościami,
- tworzenie sieci wsparcia dla młodzieży z niepełnosprawnościami powyżej 25 roku życia.

Przewidywane efekty:

- zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami aktywnych zawodowo,
- zapewnienie niezależności ekonomicznej osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom,
- podniesienie poziomu życia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości u osób z niepełnosprawnościami,
- podniesienie świadomości pracodawców na temat pozytywnych aspektów zatrudniania osób z niepełnosprawnościami.

Kierunek 5

Działania na rzecz zwiększania udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym.

Zadania:

- organizowanie i udział w imprezach integracyjnych,
- wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- zwiększanie dostępności instytucji publicznych dla osób z niepełnosprawnościami poprzez likwidację barier w budynkach użyteczności publicznej,
- wykorzystanie środków z programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- utrzymywanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Przewidywane efekty:

- integracja osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem lokalnym,
- rozszerzanie obszaru działania organizacji pozarządowych,
- zwiększenie możliwości udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu publicznym,
- umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami swobodnej komunikacji ze środowiskiem społecznym,
- szczególne wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi i osób z upośledzeniem umysłowym,

- ułatwienie ustalenia stopnia niepełnosprawności (zmniejszenie utrudnień związanych z dojazdem).

Kierunek 6

Przystosowanie środowiska fizycznego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Zadania:

- likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami,
- rozwój infrastruktury użyteczności publicznej,
- likwidacja barier funkcjonalnych w budynkach użyteczności publicznej,
- likwidacja barier transportowych.

Przewidywane efekty:

- umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do instytucji publicznych, urzędów administracji, placówek kulturalnych,
- zwiększenie mobilności osób z dysfunkcjami narządu ruchu i innymi schorzeniami utrudniającymi swobodne poruszanie się,
- poprawa warunków mieszkaniowych osób z niepełnosprawnościami i dostosowanie mieszkań tych osób do indywidualnych potrzeb wynikających ze schorzenia,
- poprawa jakości codziennego życia osób z niepełnosprawnościami,
- zwiększenie mobilności osób z niepełnosprawnościami poprzez zakup, m.in. wózków elektrycznych oraz dostosowanie pojazdów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Kierunek 7

Integrowanie działań samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych.

Zadania:

- gromadzenie i aktualizowanie danych o instytucjach i organizacyjnych pozarządowych zajmujących się wspieraniem osób z niepełnosprawnościami,
- inicjowanie tworzenia nowych organizacji pozarządowych i grup samopomocowych,
- promowanie programów lokalnych z zakresu rozwiązywania problemów związanych z posiadaniem niepełnosprawnościami,

- wsparcie organizacji pozarządowych i samorządów lokalnych w ramach integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami.

Przewidywane efekty:

- wzrost uczestnictwa społeczności lokalnych w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- wzrost efektywności działań samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych,
- powstanie systemu informacji o potrzebach osób z niepełnosprawnościami,
- powstanie programów w zakresie pomocy osobom z niepełnosprawnościami.

CEL STRATEGICZNY 3

Stworzenie sprawnego systemu opieki dla dzieci pozbawionych czasowo lub trwale opieki rodziców naturalnych poprzez rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą.

W obliczu różnorodnych sytuacji, w których dzieci są pozbawione czasowo lub trwale opieki rodziców naturalnych, istnieje potrzeba posiadania efektywnego systemu opieki obejmującego zarówno aspekty rodzinne, jak i instytucjonalne. W tym kontekście, rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńcze pełnią kluczową rolę w zapewnieniu dzieciom stabilnego środowiska rozwoju.

W przypadku, gdy opieka rodziców naturalnych jest czasowo niemożliwa, rodzinna piecza zastępcza staje się ważnym elementem pomocy. Umieszczenie dziecka u krewnych lub niespokrewnionych rodziców zastępczych może skutkować utrzymaniem więzi rodzinnych, co jest fundamentalne dla emocjonalnego dobrostanu dziecka. W sytuacjach braku możliwości pobytu dziecka u rodziców, instytucjonalna piecza zastępcza staje się nieodzownym środkiem zapewniającym stałe wsparcie i strukturę życiową.

Placówki opiekuńcze, które są zarządzane przez specjalistów mają za zadanie stworzenie bezpiecznych środowisk, w których dzieci mogą rozwijać swoje umiejętności społeczne, edukacyjne, emocjonalne. Poprzez profesjonalną opiekę oraz programy edukacyjne, instytucje te pełnią rolę substytutu rodziny, oferując wsparcie dla dziecka w każdym aspekcie.

Współpraca między sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi jest kolejnym elementem skutecznego systemu opieki. Działania powinny być skierowane na zapobieganiu przypadkom utraty opieki rodzicielskiej, jak i na tworzeniu warunków do powrotu dzieci do rodzin, gdy jest to możliwe.

Kierunek 1

Działania na rzecz stworzenia systemu wspierania rodzin dzieci w środowisku naturalnym oraz na rzecz tymczasowego pobytu dzieci w zastępczych formach opieki i powrotu dzieci z tych form opieki do rodzin naturalnych.

Zadania:

- pobudzenie przez pracę socjalną aktywności własnej rodziny w rozwiązywaniu problemów opiekuńczych, wychowawczych i rodzinnych,
- praca z rodzinami dysfunkcyjnymi w kierunku przywrócenia im zdolności opiekuńczych i wychowawczych,
- współpraca instytucji na rzecz wspierania rodziny naturalnej,
- inicjowanie tworzenia świetlic i klubów środowiskowych dla dzieci i młodzieży oraz placówek wsparcia dziennego,
- udzielanie wsparcia organizacjom i instytucjom w zakresie tworzenia lokalnych programów samopomocowych,
- rozwijanie współpracy w ramach lokalnych zespołów z pedagogami, policją, wychowawcami, organizacjami pozarządowymi, związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom społecznym,
- popularyzowanie organizowania przez organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe ośrodków wsparcia dla rodzin i dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- pozyskiwanie środków na wsparcie rodzin w ich środowisku naturalnym,
- rozwój asystentury rodzinnej i rodzin pomocowych.

Przewidywane efekty:

- zwiększenie aktywności własnej rodzin i osób korzystających z pomocy,
- powrót dzieci z zastępczych form opieki do rodzin naturalnych,
- ograniczenie liczby osób wymagających pomocy społecznej,

- zmniejszenie obszarów patologii społecznych,
- zorganizowanie alternatywnych form pomocy,
- zaktywizowanie środowiska lokalnego wokół problemów społecznych,
- eliminacja zjawiska powielania negatywnych wzorców z pokolenia na pokolenie.

Kierunek 2

Rozwój i wzrost jakości usług rodzinnej pieczy zastępczej.

Zadania:

- pozyskanie, przygotowanie, przeszkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych,
- prowadzenie rejestru rodzin zastępczych,
- tworzenie zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń dla rodzin zastępczych w zakresie bieżących potrzeb opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do powierzonych dzieci,
- działania mające na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych,
- rozwój poradnictwa dla rodzin zastępczych, dzieci w tych rodzinach i ich rodziców naturalnych,
- działania mające na celu specjalistycznego szkolenia rodzin zastępczych, tworzenie grup wsparcia i doradztwa metodycznego.

Przewidywane efekty:

- zapewnienie okresowej lub stałej opieki dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych w sytuacji zagrożenia zdrowia psychicznego i fizycznego – w sytuacjach kryzysowych,
- zapewnienie stałej lub okresowej opieki dzieciom pozbawionym czasowo lub trwale opieki rodziców naturalnych,
- pozyskanie nowych rodzin zastępczych dającym rękojmię należytego wykonywania powierzonych obowiązków rodziców zastępczych,
- podniesienie poziomu specjalistycznej wiedzy rodzin zastępczych,
- wzmocnienie rodzin zastępczych w wypełnianiu ich roli.

Kierunek 3

Zapewnienie rodzinom zastępczym niezbędnych środków finansowych do zaspokojenia potrzeb dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Zadania:

- dokonywanie analizy potrzeb dzieci umieszczonych,
- analiza możliwości finansowych samorządu,
- pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych krajowych i zagranicznych w ramach programów i projektów mających na celu podniesienie poziomu jakości funkcjonowania dzieci i rodzin zastępczych.

Przewidywane efekty:

- adekwatność przyznawanej pomocy finansowej do indywidualnych potrzeb rodzin,
- zaspokajanie potrzeb dzieci w rodzinach zastępczych,
- wsparcie finansowe rodzin zastępczych,
- poprawa warunków lokalowych rodzin zastępczych.

Kierunek 4

Działania mające na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu wśród dzieci i młodzieży wychowującej się w pieczy zastępczej – rodzinnej i instytucjonalnej.

Zadania:

- przeszkolenie rodzin zastępczych w zakresie obejmującym problemy rozwojowe i wychowawcze dzieci,
- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne oraz zawodowe dla rodzin zastępczych, dzieci i ich rodziców naturalnych,
- współpraca z instytucjami zajmującymi się opieką i wychowaniem dzieci w zakresie wzmocnienia u nich pozytywnych wartości i eliminowania zjawisk społecznie negatywnych, a także motywowanie do osiągnięć szkolnych.

Przewidywane efekty:

- wzrost poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży,
- wzrost świadomości rodzin zastępczych w problemach rozwojowych dzieci i młodzieży,
- uwrażliwienie społeczeństwa na potrzeby dzieci objętych wsparciem pieczy zastępczej.

Kierunek 5

Wzrost jakości usług instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zadania:

- podnoszenie jakości usług poprzez wzrost kwalifikacji kadry zatrudnionej do opieki nad dziećmi poprzez szkolenia, warsztaty, itd.,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży objętej wsparciem instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- przygotowanie dzieci i młodzieży do samodzielnego funkcjonowania w środowisku po osiągnięci pełnoletności.

Przewidywane efekty:

- wyspecjalizowana kadra wychowawczo-opiekuńcza,
- wzrost jakości życia dzieci i młodzieży objętej wsparciem instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- świadomość dzieci i młodzieży na temat samodzielności i zagrożeń współczesnego świata.

II.3. REALIZACJA STRATEGII ORAZ WIZJA I MISJA.

Sposoby realizacji strategii muszą uwzględniać różne obszary społeczne, w tym edukacyjne, zdrowotne i muszą być ukierunkowane na wzrost wskaźnika jakości życia mieszkańców Powiatu. Kluczowym etapem tworzenia strategii była analiza problemów społecznych i ich diagnoza w celu zidentyfikowania źródeł ich pochodzenia i podjęcia kroków możliwych do ich redukcji. Zaangażowanie mieszkańców poprzez przeprowadzenie konsultacji społecznych pozwoliło na bardziej efektywne ukierunkowanie Strategii. Spojrzenie na problemy z perspektywy mieszkańca przynosi często inne wyniki i interpretacje, co skutkowało dopracowaniem kierunków działań. Istotnym aspektem jest monitoring oraz ewaluacja.

Ważnym punktem w realizacji Strategii jest monitoring zmian w latach, na które została ona utworzona. Wskaźnikami realizacji zadań będą:

- liczba osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na konieczność mierzenia się z danym problemem społecznym,
- liczba osób z orzeczoną niepełnosprawnością przed i po ukończeniu 16 roku życia,
- liczba osób z niepełnosprawnościami po ukończeniu 25 roku życia korzystająca z ośrodków wsparcia,
- zmiana stopy bezrobocia w Powiecie Szczecineckim,
- liczba osób z niepełnosprawnościami aktywna zawodowo,
- wskaźnik przyrostu naturalnego,
- liczba nowoutworzonych rodzinnych domów dziecka,
- liczba wykwalifikowanych specjalistów w dziedzinach dotyczących badanych problemów społecznych,
- liczba rodzin zastępczych w powiecie,
- liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną w pieczy zastępczej,
- liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych,
- liczba zakładanych Niebieskich Kart,
- wykorzystywanie środków na realizację programu,
- wsparcie merytoryczne i finansowe przekazane na poszczególne zadania.

Monitoring jest procesem ciągłym, odbywającym się przez cały okres wdrażania strategii, którego celem jest korygowanie ewentualnych nieprawidłowości oraz sprawdzaniem realizacji zadań zgodnie z założonymi efektami.

Systematyczne gromadzenie informacji i odpowiednia ich analiza, która stanowi zasadniczy element ewaluacji, umożliwia dokonywanie stosownych zmian (udoskonalania prowadzonych działań) w czasie trwania danego projektu czy nawet w trakcie realizacji całej strategii. Ewaluacja powinna być trafna, skuteczna i użyteczna.

Ramy finansowe w Strategii muszą być dynamiczne, aby dostosowywać się do zmieniających się warunków społecznych oraz tworzyć stabilny fundament działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Realizacja Strategii i wyznaczonych w niej działań będzie finansowana z:

- ze środków własnych powiatu,
- środków zewnętrznych, w tym środków unijnych,
- dotacje,
- darowizny,
- fundusze celowe.

Prognoza zmian w latach 2024-2031 na terenie Powiatu Szczecineckiego:

- rozwój rodzinnych domów dziecka związany ze zwiększaniem się ilości dzieci w pieczy jako alternatywy placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- tworzenie specjalistycznych rodzin zastępczych związany rosnącą tendencją deficytów zdrowotnych u dzieci w celu dostosowania pomocy w bezpiecznym i kochającym środowisku,
- rozwój ośrodków wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami powyżej 25 roku życia w celu, m.in. poprawy jakości życia, wspierania rodzin, uniknięcia wykluczenia społecznego,
- szerokie wsparcie specjalistów dotyczące coraz większej potrzeby pomocy dla mieszkańców związanej z trudnościami i wyzwaniem społecznymi.

Wizja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ukierunkowana jest na stworzenie dynamicznego, zrównoważonego społeczeństwa, w którym każdy mieszkaniec ma realne szanse na pełny rozwój i czuje się silnie związany z lokalnym środowiskiem

oraz aktywnym uczestnictwem w procesach decyzyjnych. Partycypacja społeczna jest kluczowym elementem, który pozwala na podejmowanie wspólnych decyzji dotyczących przyszłości.

Istotą jest utworzenie społeczeństwa, w którym wszyscy mają równy dostęp do edukacji, pracy, opieki zdrowotnej i innych kluczowych usług. Wizja obejmuje eliminację wszelkich barier, które mogą prowadzić do nierówności społecznych i ekonomicznych.

Wizją jest również zachęcenie społeczności do aktywnego poszukiwania innowacyjnych rozwiązań na lokalne wyzwania społeczne poprzez współpracę z przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami edukacyjnymi, która przyczyniłaby się do rozwijania projektów skierowanych na skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych.

Poprzez realizację wizji istnieje możliwość otrzymania szansy dla każdego mieszkańca na godne życie, rozwój osobisty i pełny udział we wspólnotowym procesie budowy lepszej przyszłości.

Współczesne społeczeństwa stoją przed różnorodnymi wyzwaniami społecznymi, których rozwiązanie wymaga skoordynowanych działań na poziomie lokalnym. W kontekście tego zagadnienia, Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych pełni kluczową rolę w kształtowaniu warunków życia mieszkańców oraz budowaniu społeczeństwa zrównoważonego. Ważne jest wyznaczenie istoty misji oraz potencjalnych obszarów skoncentrowanych działań.

Misją jest stworzenie trwałego fundamentu dobrej jakości życia dla mieszkańców. Kluczowym aspektem jest eliminacja barier i nierówności społecznych, wspieranie rozwoju edukacyjnego i zawodowego oraz promowanie aktywnego uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym. Strategia powinna uwzględniać specyfikę lokalnych problemów i aspiracji społeczności, stawiając na tworzenie pozytywnych zmian.

Do skoncentrowanych działań misji należą, m.in.: ułatwienie dostępu do szkoleń zawodowych i kursów rozwoju umiejętności, promowanie inicjatyw lokalnych, rozwój programów edukacyjnych. Strategia powinna angażować społeczność w proces podejmowania decyzji, promując partycypację obywatelską i budując wspólnotę, która aktywnie współpracuje w celu osiągnięcia wspólnych celów i rozwiązania trudności społecznych.

Misja powinna opierać się także na promowaniu równości szans i eliminacji form dyskryminacji. Działania powinny być ukierunkowane na tworzenie społeczeństwa otwartego, gdzie każdy ma szansę na rozwój niezależnie od pochodzenia czy sytuacji materialnej.

Skuteczność strategii zależy również od jej systematycznego monitorowania i dostosowywania działań do zmieniających się warunków społecznych.

W związku z tym wszystkim Powiat Szczecinecki podejmie działania ze skutkiem długofalowym, które w znacznym stopniu rozwiążą istniejące problemy na tym terenie. Planowane jest utworzenie: Zakładu opiekuńczo-leczniczego, Regionalnego Centrum Kryzysowego oraz Warsztatu Terapii Zajęciowej. Podjęte są również działania nad poszerzeniem oferty diagnostycznej dla dzieci i młodzieży.

Zakład opiekuńczo-leczniczy stanowi istotny element systemu opieki zdrowotnej, zapewniając kompleksową opiekę pacjentom wymagającym zarówno wsparcia opiekuńczego, jak i świadczeń medycznych. Integruje się w nim opiekę pielęgniarską z usługami medycznymi. Jednym z podstawowych celów takiego zakładu jest zapewnienie pacjentom opieki personalnej, rehabilitacji oraz leczenia w warunkach, które umożliwiają im maksymalną autonomię.

Współpraca personelu medycznego odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu kompleksowej opieki. Odpowiednie szkolenie pracowników i stosowanie najnowszych osiągnięć medycyny oraz technologii wpływają pozytywnie na efektywność leczenia i rehabilitacji. Zakład może pełnić istotną rolę w rekonwalescencji pacjentów po operacjach, ciężkich chorobach czy urazach. Ponadto, jest miejscem dla osób starszych, które wymagają długotrwałej opieki z powodu schorzeń przewlekłych. Działa także jako wsparcie dla rodzin, które nie zawsze są w stanie zapewnić wszechstronnej opieki swoim bliskim.

Niezwykle ważnym aspektem funkcjonowania zakładu jest zapewnienie wysokich standardów higieny, bezpieczeństwa pacjentów oraz zgodności z obowiązującymi normami prawno-medycznymi. Dzięki temu pacjenci i ich rodziny mogą mieć pewność, że otrzymują opiekę na najwyższym poziomie.

Zakłady opiekuńczo-lecznicze są niezastąpionymi ogniwem systemu opieki zdrowotnej, oferując kompleksową opiekę pacjentom w różnych sytuacjach życiowych. Dzięki zaawansowanym środkom diagnostycznym, nowoczesnym metodom leczenia i profesjonalnej opiece personelu medycznego, te placówki mają istotny wpływ na poprawę jakości życia osób potrzebujących wsparcia zdrowotnego i opiekuńczego.

Regionalne Centrum Kryzysowe (RCK) pełni niezwykle istotną rolę jako miejsce oferujące wszechstronne usługi poradnictwa i wsparcia psychologicznego z zakresu wczesnej interwencji psychologicznej i psychoedukacji. Ta dualna funkcja sprawia, że RCK staje się centrum wielostronnej opieki nad społecznością w czasach trudnych wydarzeń.

Świadczenie usług z zakresu poradnictwa psychologicznego polega na wsparciu emocjonalnym osób dotkniętych sytuacją kryzysową. Działania te mają na celu łagodzenie

skutków traumatycznych wydarzeń, redukcję stresu oraz pomoc w radzeniu sobie z trudnościami emocjonalnymi. Wczesna interwencja psychologiczna skutkuje szybkim reagowaniem na potrzeby społeczności. Świadczenie to obejmuje nie tylko czas aktywnego kryzysu, ale również fazę powrotnego funkcjonowania społeczności po zdarzeniach traumatycznych. Poprzez dostęp do specjalistów oraz programów terapeutycznych,

RCK kształtuje odporność psychiczną jednostek i całej społeczności. Aspekt psychoedukacyjny ma za zadanie zwiększania świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego. Organizacja szkoleń i kampanii edukacyjnych to droga, którą Regionalne Centrum Kryzysowe przybliży temat opieki nad psychiką, radzeniu sobie ze stresem oraz promowaniem zdrowych strategii adaptacyjnych w obliczu kryzysów.

W rezultacie, Regionalne Centrum Kryzysowe, pełniąc funkcję koordynacyjną i jednocześnie oferując wsparcie psychologiczne oraz edukacyjne, staje się nie tylko miejscem reaktywnym, ale również proaktywnym w budowaniu zdrowia psychicznego społeczności. Kompleksowe podejście sprawia, że jest ono kluczowym ogniwem systemu wsparcia psychicznego na poziomie regionalnym, przyczyniając się do odpornego i świadomego społeczeństwa w obliczu trudności życiowych.

Warsztat terapii zajęciowej stanowi istotny element procesu rehabilitacji i wsparcia osób z różnego rodzaju wyzwaniami zdrowotnymi. Zajęcia te, często prowadzone przez wykwalifikowanych terapeutów zajęciowych, mają na celu wspieranie jednostek w rozwijaniu umiejętności funkcjonalnych oraz poprawie ich jakości życia.

Kluczowym aspektem działania warsztatu terapii zajęciowej jest dostosowanie do indywidualnych potrzeb uczestników. Terapeuci zajęciowi pracują z osobami, które mogą mieć różne problemy zdrowotne, takie jak zaburzenia neurologiczne, psychiczne, fizyczne. Dzięki podejściu spersonalizowanemu, warsztaty są projektowane tak, aby uwzględnić unikalne umiejętności i cele każdej osoby.

Kolejnym ważnym elementem jest akcentowanie pracy nad umiejętnościami praktycznymi i funkcjonalnymi. Warsztaty terapii zajęciowej skupiają się na aktywnościach, które mają bezpośredni wpływ na codzienne życie uczestników. To może obejmować trening umiejętności społecznych, rozwijanie zdolności manualnych czy stymulowanie procesów poznawczych. Kreatywne formy terapii pozwalają osobom biorącym w nich udział wyrazić siebie i rozwinąć się w niekonwencjonalny sposób. Warsztaty terapii zajęciowej nie tylko rozwijają umiejętności, ale budują poczucie własnej wartości i samodzielności u uczestników. Dzięki grupowym interakcjom, osoby z różnymi wyzwaniami zdrowotnymi mają okazję współpracować, dzielić się doświadczeniami i wzajemnie motywować.

Warsztaty terapii zajęciowej pełnią nie tylko formę rehabilitacyjną. Działają również jako środowisko sprzyjające integracji społecznej i rozwijaniu pełniejszego potencjału każdej jednostki. To miejsce, w którym terapia staje się aktywnością twórczą, wspierającą uczestników w zdobywaniu nowych umiejętności i budowaniu pełniejszego, bardziej satysfakcjonującego życia. Zapewniają również pomoc opiekunom, którzy mogą czuć się odciążeni poprzez zapewnienie kompleksowej opieki osobom z niepełnosprawnościami.

ZAKOŃCZENIE

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2024-2031 obejmuje szereg działań, mających na celu identyfikację, analizę i skuteczną eliminację problemów występujących w społeczności lokalnej.

Przeprowadzenie analizy sytuacji społecznej w Powiecie Szczecineckim pozwoliło zidentyfikować na podstawie danych statystycznych i badania społecznego główne problemy jakimi są alkoholizm, narkomania, bezrobocie, ubóstwo, przemoc domowa, pomoc osobom z niepełnosprawnościami, pomoc osobom starszym, wspieranie rodzin i pieczy zastępczej.

Pomiędzy wszystkimi problemami społecznymi występują powiązania, które wpływają na wzajemne ich występowanie. Niedostateczna ilość miejsc pracy generuje bezrobocie, co z kolei wiąże się z brakiem perspektyw i frustracją. Skutkiem tego są ubóstwo, alkoholizm, przemoc, narkomania. Uzależnienia i przemoc powodują, np. odbieranie dzieci i umieszczanie ich w pieczy zastępczej czy wielofunkcyjnej placówce. Brak pomocy osobom z niepełnosprawnościami też przyczynia się do zwiększania stopy bezrobocia, a brak pomocy osobom starszym do wyalienowania społecznego. Przyszłościowe, skuteczne rozwiązania na przyszłość mogą przynajmniej w części wyeliminować wzajemne oddziaływanie na siebie problemów społecznych i tworzenie nowych.

Ważnym elementem Strategii jest dążenie do szerszej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami, które mogą umożliwić efektywniejsze wykorzystanie zasobów i wiedzy różnych podmiotów w celu rozwiązywania problemów społecznych. Ustalenie działań priorytetowych umożliwi kreowanie programów na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, marginalizacją.

Istotne jest, aby Powiat Szczecinecki monitorował swoje działania w sposób systematyczny i oceniał efektywność działań podjętych w ramach strategii. Analiza wyników pomoże w identyfikacji słabych punktów i wprowadzeniu niezbędnych poprawek w Strategii. Kluczowym elementem powinna być również edukacja i podniesienie świadomości społecznej w zakresie problemów społecznych. Kampanie informacyjne, warsztaty czy akcje społeczne mogą pomóc w zwiększeniu świadomości społeczeństwa na temat istniejących i potencjalnych problemów społecznych oraz sposobów ich rozwiązania.

Ważne jest, aby Strategia była elastyczna i dostosowywana do zmieniających się potrzeb społecznych. Regularna aktualizacja strategii pozwoli na bardziej efektywne

i skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych w Powiecie. Utworzenie zakładu opiekuńczo-leczniczego, Regionalnego Centrum Kryzysowego i Warsztatu terapii zajęciowej pozwolą w większym stopniu ułatwić, usprawnić, umożliwić funkcjonowanie w życiu społecznym osób dotkniętych problemami społecznymi.

WYKAZ PUBLIKACJI POWOŁANYCH W PRACY

Dokumenty normatywne:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 20 kwietnia o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej,
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Zasoby Internetu:

1. <http://powiatszczecinecki.mserwer.pl/srp/diagn1.php> (dostęp 31.12.2023 r.)
2. <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/tablica> (dostęp: 31.12.2023 r.)

Inne dokumenty:

1. Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027.
2. [Europejska] Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021-2030
3. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.
4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.
5. Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030.
6. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

7. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030.
8. Strategia Rozwoju Usług Społecznych.
9. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku.
10. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025.
11. Wojewódzki Program na rzecz Seniorów na lata 2023-2027 dla Województwa Zachodniopomorskiego.
12. Wojewódzki program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2021-2027 pt.: "Region Przyjazny Rodzinie".

Wykresy:

1. Wykres 1.1 Liczba mieszkańców Powiatu Szczecineckiego według wieku.
2. Wykres 1.2. Liczba ludności w latach 2018-2022.
3. Wykres 1.3. Liczba mieszkańców Powiatu Szczecineckiego w roku 2021 według ekonomicznych grup wieku.
4. Wykres 1.4. Saldo migracji w latach 2018-2022.
5. Wykres 1.5. Urodzenia żywe, zgony oraz przyrost naturalny w latach 2019-2021.
6. Wykres 2.1. Liczba dzieci umieszczonych w placówce w latach 2018-2023.
7. Wykres 2.2. Liczba dzieci umieszczonych w placówce z podziałem na Powiaty na przestrzeni lat 2018-2022.

Tabele:

1. Tabela 2.1. Analiza SWOT walki z alkoholizmem.
2. Tabela 2.2. Analiza SWOT walki z narkomanią.
3. Tabela 2.3. Analiza SWOT walki z bezrobociem.
4. Tabela 2.4. Analiza SWOT walki z ubóstwem.
5. Tabela 2.5. Ilość wszczętych procedur Niebieskiej Karty na terenie Powiatu Szczecineckiego w latach 2018-2022.
6. Tabela 2.6. Analiza SWOT walki z przemocą domową.
7. Tabela 2.7. Analiza SWOT pomocy osobom z niepełnosprawnościami.
8. Tabela 2.8. Analiza SWOT pomocy osobom starszym.

9. Tabela 2.9. Analiza SWOT wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Rysunki:

1. Rysunek 1.1 Położenie geograficzne Powiatu Szczecineckiego.